

Established in 1915 • 85-ieji leidimo metai

PARTIJŲ GRUPAVIMASIS. PRIEŠRINKIMINIAI ŽAIDIMAI AR RIMTŲ SUSITARIMŲ PRADŽIA?

Dr. Leonas Milčius
Kovo 11-osios akto
signataras

Natūralu, kad artėjantys Seimo rinkimai vis labiau įsuka politinio variklio smagrati, žiebia naujas partijas, verčia atsinaujinti senąsias, skatina ieškoti partnerių, sudaryti realias arba tik tariamas sąjungas (koalicijas). Iš principo tai – geri ir sveikintini reiškiniai, neleidžiantys politiniam šalies gyvenimui sustingti ir užpelkėti. Tačiau svarbu tai, ar visi šie pokyčiai – logiškai pagrįsti, pažangūs ir rinkėjams suprantami. Daug blogiau, jei partijų susibėgimai ar skyrybos tėra tik priešrinkiminiai manevrai rinkėjų akims apdumti arba paskutinė galimybė partijų vadams kaip nors išsilaikyti valdžioje. Ką gi, ir tokie "ėjimai" pasiteisina, jei taip surandamas neišrankus, patiklus arba mažiau išprusęs rinkėjas, kuris patiki dirbtinai sulipdytos koalicionios reklamuojama galia.

Kad neteisingų pasirinkimų ir pavojingų atsitiktinumų būtų kuo mažiau, pagrindėkime buvusių ir esamų dabartinių koalicionių kūrimosi priežastis, jų esmę ir perspektyvas.

Tebegaliojantys Seimo ir Savivaldybių tarybų narių rinkimo įstatymai, pagal kuriuos sudaryta ir užregistruota koalicionija privalo nugalėti 7 proc. (Seimo narių rinkimams) arba 6 proc. (savi-

valdybių tarybų narių rinkimams) barjerą, neskaitina kurti koalicionijas. Todėl jos iki šiol buvo kuriamos itin retai arba tik kraštutiniu atveju, kai kelių partijų vadovai nesusitarė, kurios partijos vardu sudaryti vieną bendrą sąrašą. Taip buvo 1996 m., kai tautininkai, kuriems tuo metu vadovavo Rimantas Smetona, demokratai, vadovaujami S. Pečiulio ir politiniai kaliniai bei tremtiniai, kuriems atstovavo B. Gajauskas, niekaip nepajėgė susitarti. Paskutinę valandą teko pasitenkinti tik labai silpna tautininkų bei demokratų koalicionija, kuri po nesėkmingų rinkimų subyrėjo tą pačią dieną.

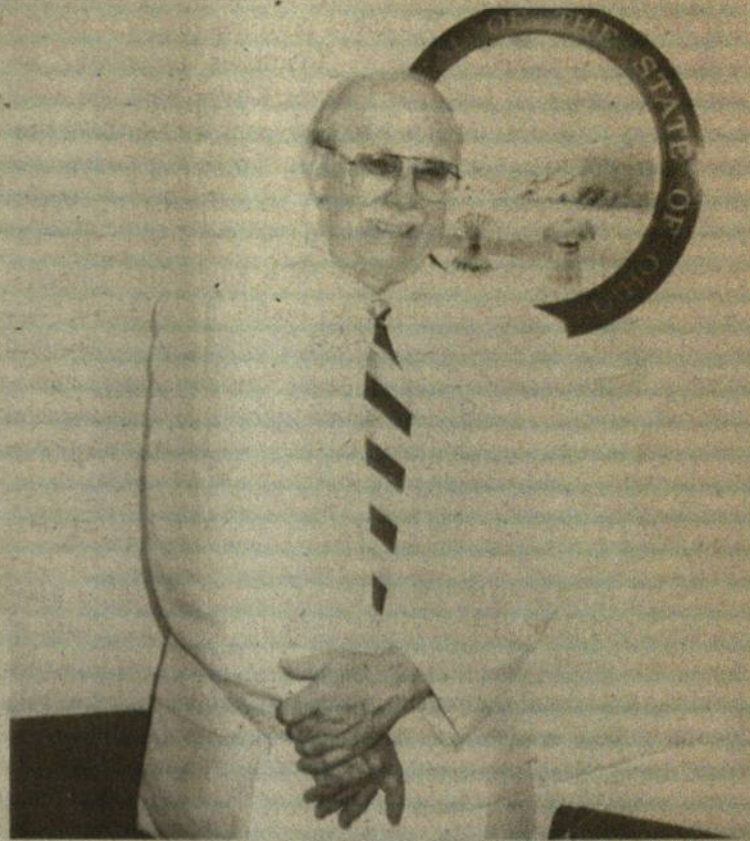
Ne ką ilgiau išlieka ir porinkiminės koalicionijos, nes ir vėliau kiekviena partija pirmiausia rūpinasi savais "marškiniais" ir nevengia juodinti kitus, net savo partnerius. Argi ne taip atsitiko ir su konservatorių bei krikščionių demokratų koalicionija, kuri subyrėjo nuo pirmųjų bendros atsakomybės išbandymų. Bendra joms liko gal tik tiek, kad ir viena, ir kita partija vėliau beviltiškai suskilo.

Sudarant koalicionijas arba pasižadant bendradarbiauti, iki šio laiko nė viena partija aiškiai nepasakė, dėl kurių

programinių nuostatų sutaria, kokių atsisako, o kurias palieka išskirtinai savomis, kerstinėmis. Rinkėjus ne mažiau gali stulbinti ir pačių politinių nuostatų keitimas, kai partijos, prieš metus ar net prieš mėnesį tą patį dalyką aiškinusios visiškai skirtingai, viena kitai prieštaravusios, staiga prieš rinkimus neva draugiškai apsikabina.

Pagrindinis dabartinių politinių partijų trūkumas – jų silpnas teorinis, idėjinis pagrindas, arba dar daugiau – visiškai beidėjiškumas. Todėl turėtume nesistebėti, kad kaip greitai partijos "susibėga", taip greitai ir išsiskiria. Juk matome, kokie skirtingi "koalicionių vedybų" partneriai. Galvokime, kaip norime, bet neišsprendžiamu galvosūkiu taip ir liks: kas gali būti istoriškai bei idėjiškai bendro tarp Valstiečių partijos ir Krikščionių demokratų sąjungos. Nebent tik tiek, kad abiejų partijų vadovai – Ramūnas Karbauskis ir Kazys Bobelis – gana turtingi žmonės.

Tą patį galima pasakyti ir apie naująją – Centro sąjungos, Naujosios sąjungos, Liberalų ir Moderniųjų krikdėmų susuktą rinkiminę meilės "ramunę", kurios globėju (tai bent akibrokštas!) tampa pats Respublikos prezidentas. Ar tai ir yra "nauja politika", ar

Ohio valstijos gubernatoriaus padėjėjas August Pust neseniai lankėsi Lietuvoje ir aptarė svarbius gamybinio bei mokslinio bendradarbiavimo klausimus. (Apie tai skaitykite sekancioje "Dirvos" laidoje) *Viktoro Stankaus nuotr.*

naujas akių dūmimas, žinoma, laikas parodys, bet galime neabejoti, kad nemaža rinkėjų taip ir neras atsakymo – kas bendro tarp Vytauto Bogušio ir Artūro Paulausko arba kokie interesai taip suartino buvusius politinius priešininkus – Romualdą Ozolą ir A. Paulauską? Manyti, kad rinkėjai visiškai neturi atminties ir nebežino kas, ką ir kada kalbėjo, būtų tiesiog nekorektiška. Ir kaip apsimesti, kad priešrinkiminiam paradui sukurtame naujame politiniame kostiume neliko senųjų baltų siūlų?

Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad gana gerą, logišką žingsnį, sukurdami "Tautos frontą", padarė Gedimino Sakalninko vadovaujami tautininkai ir R. Smetonos nacionaldemokratai, labiau žinomi, kaip "euroskeptikai". Juo labiau, kad abi partijos skelbia tą pačią tautinę idėją ir dar taip neseniai buvo tame pačiame – Lietuvių tautininkų sąjungos kamiene.

Aišku būtų buvę daug logiškiau ir sąžiningiau, jeigu prieš sudarant politinio bendradarbiavimo sutartį, būtų paskelbtas bendras pareiškimas, kuriame paaiškinta, ko kuri partija atsisako arba kurias savo politines klaidas pripažįsta. Pavyzdžiui, ar nacionaldemokratai atsisako "euroskepticizmo" ar tautininkai – "eurorealizmo"? Taip pat derėjo kritiškai įvardinti ir ankstesnius sprendimus, o kai kuriuos iš jų gal net pripažinti aiškiomis klaidomis, pavyzdžiui, R. Smetonos pašalinimą iš Lietuvių tautininkų

sąjungos narių arba šios sąjungos suskaldymą, kai vadovaujantis asmeninėms ambicijoms, įkurta Lietuvos nacionaldemokratų partija. Kol to nepadaryta ir žmonėms išsamiai nepaaiškinta, vargu ar sukurta koalicionija, kad ir pasisavinusi labai karingą "Tautos fronto" pavadinimą, gali būti gyvybinga bei politiškai rezultatyvi. Be to, kuriam galui kurti koalicioniją, jei ištaisius praeities klaidas ir suradus savyje politinės išminties bei ryžto, galima atkurti vieną, daug stipresnę tautinę krypties politinę partiją, kurios reikalingumą ir perspektyvą, net Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą, vargu ar kas galėtų užginčyti. Bet tai jau kito straipsnio tema.

Ne mažiau įdomi socialdemokratinė koalicionija, kurią sukūrė Lietuvos demokratinė darbo partija (LDDP) ir Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP), jų ketinimas pateikti bendrą rinkiminę programą. Iš vienos pusės, abi partijos skelbia tuos pačius socialdemokratinės principus, tad jų koalicionija lyg būtų ir logiška. Iš kitos pusės, negalima nusišlėpti, kad ši koalicionija gimė ne iš "idėjinės meilės", bet iš praktinio reikalo. Pasiilpusiems V. Andriukaičio socialdemokratams labai reikalingi net ir nusidėvėję LDDP "raumenys", jų organizacinės struktūros, senieji rėmėjai bei lėšos. Savo ruožtu, Vakaruose pripažinti socialdemokratai, jų įtaka profsąjungoms, nepriekaištinga paties V. Andriukaičio, kaip tremtinio linijai iš Lietuvių tautininkų

(Nukelta į 4 p.)

ŠVENČIŲ AIDAI

Sėkmingai užbaigus trijų išeivijos chorų koncertinę programą. Iš kairės: "Tėvynės garsų" radijo laidų vedėja, sol. Aldona Stempuzienė, Toronto "Volungės" choro vadovė Dalia Viskontienė, Čikagos "Dainavos" choro vadovas Darius Polikaitis, svečias iš Klaipėdos, chorinės muzikos specialistas Algis Zaboras, "Exultate" choro vadovė, komp. Rita Kliorienė ir koncertmeisteris, komp. Jonas Govėdas. *Vyto Kliorio nuotr.*

Girdėta iš Vilniaus

• **PROTESTAS.** Kovo 11-osios Akto signatarai Algirdas Endriukaitis ir Algirdas Patackas bei Atkuriamojo Seimo narė Rūta Gajauskaitė pareiškė atsisaką priimti prezidento Valdo Adamkaus skirtus apdovanojimus Valstybės dienos proga, kaltindami jį laisvės kovų dalyvių kančių nesupratimu.

• **NUSIVYLIMAS.** Lietuvos politiniai kaliniai ir tremtiniai reiškia susirūpinimą dėl šalies politinės raidos ir protestuoja dėl kai kurių prezidento V. Adamkaus sprendimų. "Jūs atsisakėte pasirašyti Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos įstatymą, paniekindamas dešimčių tūkstančių Lietuvos sūnų ir dukrų, atidavusių gyvybes ar praėjusių konclagerius, auką ir siekį atkurti valstybę, kurios Prezidentu Jūs esate". Priekaištaujama dėl Prezidento sprendimo nepasirašyti SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymo "tarsi būtų nesvarbu nei okupacijos faktas, nei padaryta žala, nei valstybės suverenitetas, prestižas ir reputacija". "Su giliu apgailestavimu tenka konstatuoti, kad Jūsų komandoje nemažai tokių žmonių, kurių vieninteliai "nuopelnai" savo kraštui yra nežabota arogancija, didžiulės algos ir nuolat rezgamos intrigėlės", rašoma pareiškimе. Toks griežtas dešiniųjų politinių jėgų pareiškimas apie šalies vadovą pasirodė pirmą kartą per V. Adamkaus kadenciją.

• **PAKEISTAS RINKIMŲ ĮSTATYMAS.** Likus trims mėnesiams iki Seimo rinkimų, valdančioji Konservatorių frakcija skubiai pakeitė politinio žaidimo taisykles – Seimo rinkimų įstatymą. Nuspręsta panaikinti antrąjį rinkimų ratą vienmandatėse apygardose. Tai reiškia, kad spalio 8-ąją vyksiančiuose Seimo rinkimuose vienmandatėse apygardose laimėjusiu bus laikomas tas kandidatas, kuris gaus daugiausia balsų, nors jo persvara būtų vos keli balsai.

• **CENTRISTŲ PASIŪLYMAI.** Centristai siūlo Seimui pritarti tam, kad būtų sumažintas Seimo narių skaičius iki 101, kad Seimo nariai negalėtų būti Vyriausybės nariais. Centro sąjungos frakcija siūlo taip pat įvesti tiesioginius merų rinkimus ir reformuoti apskritis.

• **MELUOTI, MELUOTI IR DAR KARTĄ MELUOTI!** Lietuvos pilietybę turintis Pavel Iljin, Rusijos žinių tarnybų apskelbtas lietuviu, apie tai, kad jis "yra sulaikytas Rusijoje", sužinojo per internetą, būdamas savo bute Vilniuje.

• **NAUJOJI POLITIKA ARBA BŪDAS, KAIP TAPTI SEIMO NARIU.** Liepos 3 d. surengta "Naujosios politikos" konferencija. Joje dalyvavusių partijų vadovai išsakė savo požiūrį į Lietuvos problemas ir bandė rasti bendrus jų sprendimų būdus. Taip pat jie pareiškė apsisprendę derinti rinkimų planus bei sąrašus. Anot konferencijoje dalyvavusių politologų, po rinkimų gali iškilti skirtingi požiūriai į problemas, o ketinama sudaryti koalicija - suskilti.

• **DAR VIENA PARTIJA.** Pasakojimą iš Nuosaikiųjų konservatorių sąjungos (NKS) steigiamojo suvažiavimo liepos 4 d. skelbia "Valstiečių laikraštis". Apžvalgininkui kyla abejonių dėl NKS socialinės politikos bei jos statuto nuostatų. "Respublika" aštriai kritikuoja "mūsų gelbėti ateinančią profesionalų komandą", pavadindama ją tiesiog "profesionalių sukčių komanda". NKS pirmininku tapo Gediminas Vagnorius. Vicepirmininku išrinktas Stasys Šedbaras tebeina Aukštesniojo Administracinio teismo pirmininko pareigas. Tai prieštarauja įstatymams.

• **LIETUVOS KOMPIUTERIZACIJA AR PAPERAS "BIZNIS"?** Buvęs viceministras Renaldas Gudauskas, rūpinęsis informatikos klausimais konservatorių vyriausybėje, "elektroninio vėjo" programoje išvelgia paprasčiausią informacinių technologijų firmų biznį: "pagal šią programą būtų nupirkta krūvos kompiuterių ir gal būtų sukišti tie 30 milijonų, kuriuos žada gerbiamas premjeras".

• **KAS GLOBOJA ŠMEIŽIKĄ?** Kauno apylinkės teismas uždraudė platinti neseniai išleistą Jaroslavo Banevičiaus knygą "Naujojo pasaulio užkariavimas. Didieji keliautojai ir atradėjai, plėšikai ir piratai bei Lietuva šiandien". Tai antroji J. Banevičiaus knyga, kurią teismas areštuoja dėl šmeižto. Pernai apylinkės teismas areštavo jo knygą "Berija ir jo parankiniai Lietuvoje". Dėl joje skelbiamo šmeižto baudžiamoji byla kol kas neiškelta. 1999 m. už šmeižtą J. Banevičius buvo nuteistas laisvės atėmimu, bet praėjus pusei metų paleistas į laisvę anksčiau skirto laiko. Iškart po to pasirodė knyga "Berija ir jo parankiniai Lietuvoje". Dabar J. Banevičius skelbiama "murzininkų" ideologu ir leidžia laikraštį "Tautos kelias".

• **NETEKTIS.** Birželio 30 d. naktį, eidama 88 metus, mirė garsi lietuvių teatro aktorė Monika Mironaitė, daugiau nei 60 metų dirbusi teatre. Užuojautą dėl jos mirties pareiškė prezidentas Valdas Adamkus. M. Mironaitė palaidota Menininkų kalvelėje Antakalnio kapinėse. (*Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Liepos 2 d. Meksika rinko savo prezidentą. Tuo pat metu buvo renkami dešimties valstijų gubernatoriai, regionų seimeliai ir abiejų parlamento rūmų nariai. Šias eilutes rašant, rinkimų rezultatai dar nebuvo žinomi. Meksikos prezidento vietos siekė trijų stambesnių politinių partijų atstovai. Prezidentas renkamas šešeriems metams ir gali dirbti tik vieną kadenciją. Meksikos Konstitucija suteikia prezidentui didelę galią. Jis yra vyriausybės vadovas ir kariuomenės vadas. Jam tenka vadovauti užsienio politikai.

Meksikos parlamento nariai renkami tik trejų metų trukmei, o senatoriai – šešeriems metams. Piliečiai, sulaukę 18 metų, iš valstybinės rinkimų įstaigos gauna balsavimo teisės kortelę su nuo-

RINKIMAI MEKSIKOJE

trauka. Visi kortelių savininkai gali balsuoti, tačiau ta kortelė gali būti atimama už įstatymų pažeidinėjimą ir nusikaltimus. Balsuotojai gali dalyvauti rinkimuose nežiūrint, kur jie gyvena. Sakoma, kad vien Kalifornijoje gyvena apie 750 tūkst. meksikiečių, turinčių rinkėjų korteles. Todėl šios rinkimų kompanijos aktyvistai balsavimo dieną organizavo autobusų vilkstines, kurios vežė į Meksikos balsavimo būstines apie pusantro milijono meksikiečių, gyvenančių JAV, bet norinčių atlikti savo pilietinę pareigą. Rinkėjai atvyko iš tolimos Čikagos, Vašingtono, Portland ir kitų vietovių.

Į prezidento vietą kandidatavo Institucinės revoliucinės partijos (PRI) atstovas *Francisko Labastida*. Iki šiol ji buvo pagrindinė valdančioji partija, kuri dabar kaltinama dėl visų Meksikos nepasisekimų. Rinkėjų nuomonės tyrinėtojai skelbė, kad per šiuos balsavimus PRI gali laimėti apie 42 proc. balsų.

Antroji stipri politinė grupuotė – Tautinio veikimo partija (NAP) savo kandidatu parinko turtingą dvarininką

Vincente Fox. Jo rėmėjai tvirtino, kad tik jis gali atimti iš PRI prezidento vietą. (*V. Fox ir tapo Meksikos prezidentu. - red. pastaba*)

Dviejų pagrindinių politinių varžovų nervus gadino kairysis kandidatas *Cuauhtemoc Cardenas*, kurį iškėlė Demokratinė revoliucinė partija (PRD). Jis paskelbė, kad nesijungs į jokias koalicijas su didžiosiomis partijomis ir jų nerems, nors rinkimus ir pralaimėtų. Sakoma, kad geriausiu atveju tai partijai gali tecti apie 16 proc. balsų.

Nors Meksika yra JAV kaimynė ir reikšminga laisvosios prekybos partnerė, tačiau JAV vyriausybės nariai vengė aptarinėti Meksikos rinkimus, žinodami, kad pietinis kaimynas labai jautriai reaguoja bet kokią esminę pastabą ir laiko ją didžiojo kaimyno kišimusi į jo vidaus reikalus. JAV politikai sako esą patenkinti, kad Meksikoje yra tvirta demokratija ir vyrauja pastovumas. Žinoma, ir tarp draugiškai sugyvenančių kaimynų pasitaiko ir nesklaidumų, kaip nelegalių imigrantų brovimasis per sieną, narkotikų siuntimas ir prekybos klausimai.

PIETŲ IR ŠIAURĖS KORĖJA: SUNKUS SUARTĖJIMO KELIAS

Birželio 30 d. komunistų valdoma Šiaurės Korėja ir demokratinė Pietų Korėja, tarpininkaujant Raudonajam Kryžiui, pasirašė susitarimą, numatantį, kad, vykdant abiejų šalių nutarimą pagerinti santykius, bus leidžiama susitikti šeimų nariams, kuriuos išskyrė prieš 50 metų kilęs Korėjos karas. Pirmiausia bus sugrąžinti komunistinės Korėjos šnipai ir agitatoriai, kurie buvo laikomi Pietų Korėjos kalėjimuose. Jau pernai Pietų Korėja, paskelbusi amnestiją, paleido 83 kalinius. Šiuo metu dar 59 kaliniai yra pareiškę norą sugrįžti norą į Šiaurės Korėją. Jų noras bus patenkintas.

Daug svarbesnis pietiečiams yra šeimų išsiskyrimas. Sakoma, kad karas išskyrė apie 7 mln. korėjiečių. Taip pat apie 1,2 mln. asmenų yra

kilę iš Šiaurės Korėjos, bet dabar gyvena Pietų Korėjoje. Daugeliui nepavyko nei laiškais, nei telefonu susisiekti su artimaisiais. Dabar susitarė, kad po 100 žmonių iš abiejų pusių rugpjūčio 15-ąją galės pereiti sieną ir keturias dienas viešėti "priešo" žemėje. Juos palydėti galės po 21 pareigūną ir po 10 žurnalistų. Rugpjūčio 15-oji pasirinkta todėl, kad kaip tik tą dieną abi pusės mini Japonijos okupacijos pabaigą.

Abiejų šalių delegacijos susitarė posėdžiauti rugsėjo mėnesį ir nutarti, kur ir kada vėl bus organizuojami atskirų šeimų susitikimai. Raudonasis Kryžius primena, kad jau 1985 metais buvo surengtas toks šeimų susitikimas, kuriame po 50 žmonių iš abiejų valstybių galėjo susitikti savo giminačius.

Ne mažiau svarbus komunistinės Korėjos žingsnis buvo birželio 29 d. įvykęs jos vadovo *Kim Jong Il* susitikimas su Pietų Korėjos didelės verslo bendrovės "Hyundai" steigėju *Chung Ju-yung*. Jis sutiko įkurti Šiaurės Korėjos rytiniame pusiasalyje pakraštyje milžinišką kompiuterių gamybos centrą. Verslininkas išsiderėjo leidimą statyti pramonės centrą ir prie demilitarizuotos zonos. Tame centre galėtų dirbti Šiaurės korėjiečiai.

Šiaurės Korėja paskelbė, kad pasitarimai su JAV bus tęsiami liepos 12 d. Malajzijoje. JAV prezidentas *Bill Clinton* pažadėjo, kad JAV suteiks paskolą Šiaurės Korėjai, pridėdant dar 20 milijonų dolerių, jeigu Šiaurės Korėja laikysis savo pažado negaminti karinių raketų.

Keliais sakiniiais

• Nors Irakas ir Iranas dar nėra pasirašę taikos sutarties, tačiau Iranas vėl paleido 450 irakiečių karo belaisvių, kurių giminės, gyvenantys Irake, manė, kad jie yra žuvę 1980-88 metų kare. Iranas

jau yra paleidęs 3389 belaisvius, tačiau beveik visi jie atsisakė grįžti namo.

• Taivano prezidentas vėl pakartojo, kad jis siekia draugiškų ryšių su Kinija. Šį kartą jis pabrėžė, kad pripažįsta

"vienos Kinijos" principą, bet norėtų tartis dėl tų žodžių reikšmės.

• JAV Atstovų Rūmai ir Senatas turės tartis dėl įstatymų, kurie palengvintų ekonominę (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
 TEL. (216) 531-8150
 FAX. 216 531-8428
 E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
 19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiros numerio kaina - 70 centų. • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Redaktoriaus skiltis

Naujoji politika

Kad Lietuvai tikrai reikia naujos politikos, supranta kiekvienas, atidžiau nagrinėjantis nepateisinamai užsitęsusi "pereinamąjį laikotarpį". Daug kas pasakytų, kad naujos politikos imtis reikėjo netrukus po nepriklausomybės atkūrimo. Bet to nebuvo padaryta: pralindusieji į valdžią gyveno vienadieniais, neretai net gana savanaudiškais rūpesčiais. Tikros, ilgalaikės veiksmų programos nėra iki šiol. Žmonės, kurie galėtų dalyvauti ją kuriant, nėra įsitraukę į "partijomis" ir "sąjungomis" vadinamų politikierių grupuočių erzelynę. Jie dirba savo konkretų darbą gamyboje, mokslo, švietimo, gydymo įstaigose. Jie nelaksto gatvėmis su plakatais, neplyšauja banaliuose propagandiniuose renginiuose. Jų nerodo televizija, apie juos nerašo didžioji spauda. Jei atsitiktinai, vadovaudamiesi idealistiniais įsitikinimais, siekiu imtis dalykiškos valstybės atkūrimo veiklos, jie ateina į politiką, pasijunta visiškais "svetimkūniais". Juos ignoruoja, iš jų netrukus ima tyčiotis apsišaukėliai "lyderiai", pradedami regzti susidorojimo su jais planai. Ryškiausias pavyzdys - akademiko Zigmo Zinkevičiaus likimas.

Ateidamas dirbti švietimo ministru, jis labai kruopščiai apgalvojo savo veiksmų programą ir ėmėsi tikro, esminio visos buvusios sistemos pertvarkymo. Jis puikiai suprato, koks vaidmuo tautos ugdyime tenka mokyklai. Jam nebuvo jokio reikalo gaišti laiką, kuriant tuščias, nieko nepasakančias "konceptijas". Mokslininkas, tapęs ministru, ėmėsi konkrečių darbų. Tautiškas, gili krikščioniškoji moralė, asmeninė atsakomybė - tokie buvo pagrindiniai jo darbo principai. Suprantama, kad jam reikėjo vienminčių pagalbininkų. Lietuvoje jų yra. Tačiau Ministrui (neatsitiktinai rašau šį žodį didžiąja raide), pareikalavusiam imtis rimto darbo, pa-

prasčiausiai nebeleido sutelkti savo "komandos". Jį koneveikė po kelis kartus per dieną. Jį koliojo tie, kurie, lyginant su akademiku, galėtų būti laikomi tik piemengaliais (ne pagal amžių, o pagal protelį). Bet piemengaliai savo padarė: išėdė Ministrą. Šiandien vis daugiau žmonių suvokia, kiek būtų pasiekta, jei akad. Zigmui Zinkevičiui būtų netrukdyta dirbti. Deja, tarp jų "vertusių" buvo ir tie, kurie šiandien plyšauja apie "naują politiką", visuomenės susitaikymą ir susitelkimą.

Dar dirbant Lietuvos Seime, ne kartą teko matyti, su kokia atvira pašaipa ir įžuliu ignoravimu apsišaukėliai "vadukai" sutikdavo inžinieriaus, technikos mokslų daktaro Leono Milčiaus konkrečius pasiūlymus. Kiek per tuos vienerius bendro darbo metus teko kartu paruošti konkrečių pasiūlymų, turėjusių pagerinti Lietuvos žmonių gyvenimą, atverti kelią modernesnei ūkinei veiklai! Tačiau tie pasiūlymai buvo skandinami tarp gausybės bereikšmių "einamųjų reikalų". Tuometiniam Seimo nariui L. Milčiui ne kartą buvo nedviprasmiškai pasakyta: "Nori, kad tavo pasiūlymas būtų įgyvendinamas, perduok jį mums. Tada gal ir galima ko nors tikėtis."

Norint sukurti naują, savarankiškos valstybės tikslus atitinkančią politiką, reikia sutelkti visas geranoriškai nusiteikusias tautos jėgas. Kiekvieną tos politikos skyrių turi ruošti ne "paulauskai" ir "bogušiai", o tie, kurie šią sritį išmano. Lietuva turi pakankamai mokslo ir gamybos specialistų. Prisidėtų ir išeivija. Reikia tik netrukdyti jiems dirbti. Jei nenorime netekti valstybės, tos politikos kūrimo būtina imtis tuoj pat.

Naujai politikai įgyvendinti reikia naujų žmonių. Ne tų bespalvių vidutinybių, besitrinančių dar taip neseniai "Tautos širdimi" vadintų rūmų salėse ir koridoriuose, dukart per mėnesį sustojančių ... prie kasininkės durų.

Juozas Žygas

Kadangi ši tema yra opi ir plati, tai ją ir reikia nuosekliai svarstyti. Pirmiausia viską reikia padalinti į dvi dalis:

- 1) ko yra per daug?
- 2) ko nepakanka?

Manychiau, kad lengviausia pradėti nuo tų, kurių yra per daug. Tad į pirmąją grupę įrašykime Seimą, Vyriausybę, Aukščiausiąjį Teismą ir kitus teisėjus, nomenklatūrą, "valdininkus", visas įstaigas ir tarnybas, kurių veikla ką nors varžo. Valstybinės tarnybos turi būti suskirstytos į kategorijas. Prieš karą, po 1924 m. sausio 1 d., valstybės administracija buvo suskirstyta į 18 kategorijų. Aštuoniolikta kategoriją sudarė: katalikų vyskupai, stačiatikių metropolitas, Klaipėdos krašto gubernatorius, ministerijų generaliniai sekretoriai, nepaprastieji pasiuntiniai ir igaliointi ministrai.

Kategorija nustatė atlyginimo dydį. Nebuvo jokių papildomų priedų, išskyrus skiriamas priemokas vaikams ir už ištarnautus metus (vadaminieji "trimečiai" atlyginimai).

Dabar už tas pačias pareigas skirtingose ministerijose mokami skirtingi atlyginimai. Be to, dar skiriami įvairūs priedai. Esant deficitiniam

biudžetui, jokių priedų neturėtų būti. Dabar beveik pastoviai "diržą susiveržti" raginami tie, kurie gal būt net diržo nebeturi! Būtina gerokai "apkarpyti" teisėjų ir prokurorų algas. Teisėjų algas reikėtų sumažinti bent 60%. Bet ir tai jiems dar liktų po 6000-7000 litų per mėnesį. Todėl tuos, kurie nenorėtų už tokia "algele" dirbti, reikėtų atleisti be teisės kada nors gauti valstybinę tarnybą.

Išeivijos advokatas Povilas Žumbakis dėstė teisę Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Jis, kalbėdamas apie tuos, kurie studijas jau baigė ar artėja prie pabaigos, sakė, kad tai - šviesos spinduliai tamsiame Lietuvos horizonte. Jie yra gerai paruošti ir dar turi idealizmo. Manychiau, kad jų nereikia painioti su dabar esančiais. Sakoma, kad vienas sugedęs obuolys visai statinei kenkia.

Tėvynės labai nereikėtų ir prezidento aplenkti: ir jam būtų galima kokiais 25% sumažinti atlyginimą. Kiek žinau, jis yra pasakęs, kad ne dėl pinigų prezidento rinkimuose dalyvavo. Tuo pačiu pavyzdžiu reikėtų ir likusias nomenklatūros atlyginimus peržiūrėti. Visi, kurie gauna 2000 litų ir daugiau, turėtų geranoriškai prisidėti prie biudžeto subalansavimo. Tokiu būdu sutaupytos lėšos neturėtų būti išleistos kitiems biurokratams, bet pasitarnau-

tų valstybės biudžeto "lopymui".

Anksčiau jau buvau minėjęs: jeigu valstybė nustotų vidaus paskolas imti, tai vidaus paskolų procentas kristų gal būtų iki 8 proc. Tačiau kol valstybė už paskolų lėšas moka 14-16 proc., tai pramonė vidaus rinkoje paskolų tikėtis negali.

Seimą taip pat reikia reformuoti. Gamta viską tvarko sistemingai ir proporcingai: kiškučiui nedavė vilko dydžio galvos ir atvirkščiai. O tariamai protaujantys žmonės Lietuvai "užkrovė" beveik dvigubą Seimą.

Mėgstame sakyti: kur yra penki lietuviai, ten bus septynios partijos. Tai ko galima tikėtis iš Seimo, kuriame yra 141 narys? Tik visiško nesukalbėjimo. Už tai ir nereikia stebėtis, kad priimta tokia daugybė įstatymų, kurie žudo, o ne skatina ūkinį gyvenimą.

Kiek atsimename, tai pirmaisiais (Kovo 11-ąją atkurtos) nepriklausomybės metais didžiausias rūpestis buvo: "kad tik Lietuvos neišpirtų". Tai ir primezgė įvairių kilpų, kad nelabieji svetimšaliai į jas patektų. Mes irgi, ypač turintieji Amerikos pilietybę, buvome traktuojami kaip svetimšaliai. Užsieniečiai, kurie su pinigų kapšais atėjo, nuo durų prie durų vaikščioti ir per virvutę šokinėti nenorėjo. Todėl jie ir praėjo pro šalį.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

bą Duško Sikiričą. Tarptautinis Hagos tribunolas jį kaltina kroatų ir bosnių musulmonų žudymu bei kankinimu.

• Japonijoje parlamento rinkimuose trijų valdančiųjų partijų koalicija gavo mažiau balsų, negu turėjo iki šiol, tačiau premjeras Yoshiro Moti išlaikė jį remiančią daugumą.

• Rusijos okupacinė valdžia paskyrė musulmonų dvasiškį Achmadą Kadyrovą laikinuoju Čečėnijos administratoriumi. Tačiau vargu, ar kas tikisi, kad čečėnai laikys jį savo užtarėju. Čečėnijos prezidentas Aslan Maschadov pavadino Kadyrovą išdaviku.

• Palestiniečių vadovas Y. Arafat savo rėmėjų Al Fatah organizacijos suvažiavime, įvykusiame Nablus mieste, Vakarų pakrantėje, pasakė pikta kalbą. Jis pagrasino paskelbti Palestinos nepriklausomybę. Jį labai su-

pykdė Izraelio kariuomenės štabo viršininko kalba. Generalas Shaul Mafaz pagrasino, kad jis panaudos tankus ir aviaciją, jei kils palestiniečių riaušės Gazoje arba Vakarų krante. Y. Arafat atrėžė, kad palestiniečiai turės savo valstybę su sostine Jeruzalėje, o jei kam nors kažkas nepatinka, tegu eina į Mirties jūrą atsigerti.

• Rusijos valdžia paskelbė, kad nuo spalio 1 d. Čečėnijoje žuvo 2.100 Rusijos kareivių, o 6.000 buvo sužeista. Kiek žuvo čečėnų partizanų ir civilių, niekas nežino.

• Danijoje moderniosios muzikos mėgėjai koncerto metu mirtinai sutrypė 8 jaunuolius, o dar 3 sunkiai sužalojo.

• Londono teisėjas nutėisė 24 metų vyrą kalėti ... šešis kartus iki gyvos galvos. Jis savo gamybos bombomis, pripildytomis vinių, užmušė 8 žmones.

PARTIJŲ GRUPAVIMASIS. PRIEŠRINKIMINIAI ŽAIDIMAI AR RIMTŲ SUSITARIMŲ PRADŽIA?

(Atkelta iš 1 p.)

ir populiarus intelektualo reputacija – taip pat neblogo prekė, kuri senstelėjusiam LDDP įvaizdžiui gali suteikti naują, patrauklesnį atspalvį. Visa tai įvertinus ir susikūrė netikėta, daug ką stulbinanti "socdemų" ir "darbdemų" koalicija, kurios pakankama sėkmė būsimoje rinkimuose gal ir netenka abejoti. Tikriausiai tik dėl tos galimos sėkmės trečiąja partnere į kairiųjų koaliciją įsipiršo K. Prunskienės vadovaujama Naujosios demokratijos partija bei Rusų sąjunga. Paskutinis akcentas – viską pasakantis. Naiviems Vakarų Europos demokratams (ir ne tik jiems), toks kairysis blokas tikrai turėtų atrodyti gražus. Bet ar tai bus tikra sėkmė socialdemokratijai, visoms keturioms partijoms, dar sunku pasakyti, nes politiniai interesai besikeičiančioje Lietuvoje

– tokie nepastovūs.

Įžvalgesniam rinkėjui į galvą gali šauti dar viena abejonė: suformavus ryškiai kairiąją koaliciją, kodėl taip dažnai pabrėžiama, kad tas "krikščioniškai naujas liberaliai centristinis" kvartetas yra tikra dešinioji politinė jėga. Lyg nieko daugiau nei dešinėje, nei viduryje nebūtų. Tokioje painiovoje nebeatrenkant, kur ir kiek yra tikro kairumo ar dešnumo, pravartu prisiminti rusų literatūros klasiko Ivano Krylovo pasakėčią "Kvartetas" bei jos pamokymą: nuo to, kokia tvarka susėda muzikantai, orkestro skambėjimas menkai tepriklauso. Ar ne tas pats tinka ir politinių partijų kvartetams bei kitiems dariniams, besidangstantiems paslaptingu koalicijos vardu? Svarbiausia – suprasti, kas ir kodėl ją sudaro.

Baigiant straipsnį, vis tik reikia atsakyti į klausimą: tai

gal tarppartinis bendradarbiavimas nereikalingas? Artėjame prie visiško politinio susiskaldymo, turime keturiasdešimt politinių partijų, tad pats laikas pradėti telktis. Tai – teisinga ir reikalinga. Jeigu sudaryta koalicija yra nuoširdus, gerai apgalvotas politinio gyvenimo žingsnis, vedantis į idėjų bei jėgų sutelkimą, tokia koalicija turėtų būti sveikintina. Kitas reikalas, kad kol kas, esant menkai politinei kultūrai ir visiškai nekalbant apie partijų veiklos moralę, jų garbę bei atsakomybę už paskelbtas programas ir priimtus nutarimus, už rinkėjams duotą žodį, koalicijų sudarymas partijoms neuždeda jokios didesnės atsakomybės. Todėl šiandien į visas, prieš rinkimus sulipdytas koalicijas rinkėjas turi žvelgti labai kritiškai ir neužkibti ant pigaus, propagandinio masalo.

ĮKURTA JAV – LIETUVOS VERSLO TARYBA

Vašingtonas, birželio 28 d. Birželio 27 d. JAV Prekybos Rūmai oficialiai pranešė apie Rūmų sistemoje įkurtą Lietuvos-JAV Verslo tarybą.

JAV Prekybos Rūmai – tai viena pagrindinių JAV verslo organizacijų, vienijanti apie 3 mln. JAV verslo įmonių bei apie 1200 profesinių sąjungų bei asociacijų, turinti 84 atstovybes užsienio šalyse (tarp jų ir Lietuvoje).

Verslo tarybos iniciatyva,

pradėta LR Ambasados Vašingtone, buvo įgyvendinta po beveik pusmetį trukusio intensyvaus darbo. Iš JAV verslo pusės aktyviausiai šiame darbe dalyvavo bei steigiamąją grupę sudarė šios kompanijos: *Phillip Morris, Hughes Network, Williams International* ir *Lockheed Martin Corporation*. Kol kas nei Latvija, nei Estija analogiškos verslo struktūros Jungtinėse Valstijose neturi.

Iš Centrinės ir Rytų Europos regiono šalių tokiu aktyviu JAV kompanijų dėmesiu gali pasigirti tik Čekija, Lenkija ir Vengrija.

Kaip pabrėžė JAV Prekybos Rūmų Europos ir Europos Komisijos Departamento vykstantysis direktorius *Gary Litman*, Verslo tarybos įsteigimas – tai ženklas, bylojantis apie JAV Prekybos Rūmų ir jų kompanijų – narių ilgalaikius išpareigojimus plėsti Lietuvos ir JAV verslo ryšius. Verslo tarybos misija – plėsti prekybinius ir investicinius ryšius su Lietuva, skleisti žinias apie dvišalę prekybą bei investicijas, tarti abiejų šalių kompanijoms apie verslo ir administravimo tvarką abiejose šalyse, atstovauti abiejų šalių kompanijų interesus, bandant įtakoti šalių Vyriausybės komercinę politiką. Numatoma periodiškai organizuoti JAV kompanijų – Tarybos narių susitikimus su JAV viešaisiais LR pareigūnais, leisti informacinį biuletinį.

Artimiausiu metu JAV Prekybos Rūmai ir minėtų kompanijų iniciatyvinė grupė, pradedant LR Ambasada Vašingtone, numato imtis konkrečių žingsnių, kad į tarybos darbą būtų įtrauktos kitos JAV kompanijos, turinčios verslo interesus Lietuvoje.

Parengė

Rolandas Kriščiūnas
Pirmasis sekretorius
ekonomikai

Pasaulis ir Lietuva

* **SVEIKINIMAI IR PAŽADAI.** Jungtinių Valstijų prezidentas *Bill Clinton* užtikrino savo šalies paramą Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių siekiam tapti Europos ir transatlantiinių institucijų narėmis. Apie tai kalbama B.Clintono laiške, atsiųstame Lietuvos Prezidentui Valdui Adamkui. Laiške pažymima, kad JAV ir toliau prisidės prie Lietuvos naftos pramonės įmonių ir Rusijos vyriausybės komercinių ryšių plėtros. V. Adamkus, savo ruožtu, nusiuntė laišką B.Clintonui, kuriame pasveikino su liepos 4 dieną švenčiama JAV Nepriklausomybės diena. *INTERFAX*

* **VĖLIAVA.** Liepos 6-ąją, Valstybės dieną, Vilniaus televizijos bokšte buvo išskleista milžiniška – 1 300 kvadratinė metrų trispalvė. 27 metrų ilgio ir 48 metrų pločio trispalvė plevėsavo nuo apžvalgos rato 168 metrų aukštyje. Ši vėliava yra įtraukta į Lietuvos rekordų knygą, o "Vilniaus parkų" direktoriaus Algirdo Nomeikos žiniomis, pasaulyje už ją didesnė yra tik prieš keletą metų išskleista JAV vėliava. *BNS*

* **VEIDMAINYSTĖ. KAS DUODA MILIJONUS?** Strasbūre Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) nariai 139 balsais "už", vienu - "prieš" ir vienam susilaukusių balsavo už ankstesnę rekomendaciją ETPA Ministrų komitetui pasmerkti Rusijos veiksmus ir sustabdyti Rusijos narystę Europos Taryboje. Tuo metu kita Europos organizacija - Europos Sąjunga patvirtino TACIS veiklos 2000 metais programą, pagal kurią demokratijai Rusijoje plėtoti paskyrė 34 milijonus eurų. *INTERFAX. ITAR-TASS*

* **ŽUDIKŲ ULTIMATUMAS.** 1994 metais Estijos prezidentas Lennart Meri savo parašu atsisakė reikalauti kompensacijos už žalą, kurią Estijai padarė SSRS armija. Tai buvo viena iš sąlygų, numatytų politinėje sutartyje, pagal kurią tuomet iš šalies buvo išvesta užsienio kariuomenė. *ETA*

* **BAUGINIMAS.** Rusijos užsienio politikos doktrina, kurią birželio 30 d. patvirtino prezidentas Vladimiras Putinas, rusų spaudos pranešimais, ypač detalizuoja Rusijos santykius su Latvija, Lietuva ir Estija. Laikraščio "Kommersant" manyimu, naujoji doktrina turėjo atsižvelgti į tai, kad stiprėja Rusijos izoliacija pasaulio bendrijoje. Neatsitiktinai Maskva pastaruoju metu labai stengiasi aplink save suburti šalis-satelitus, kurių vienybė grindžiama baime. *BNS*

* **ČEČENIJA: LAISVĖ – BRANGIAU UŽ GYVYBĘ.** Argūne, Urus Martane, Gudermese ir Noibero kaime, Rusijos VRM Vidaus reikalų valdybos Čečėnijoje duomenimis, per vieną parą žuvo 44 Rusijos kariai, sužeista 120, o 3 dingę be žinios. Visais penkiais atvejais buvo naudojami URAL markės automobiliai, kuriuose buvo pakrauta nuo 3 iki 5 tonų sprogmenų. Į šiuos rajonus skubiai permetami Rusijos kariuomenės daliniai ir technika. *INTERFAX, ITAR-TASS*

* **PASEKMĖS.** Čečėnijos gyventojų skaičius per laikotarpį nuo 1994 ligi 1999 metų sumažėjo dvigubai. Apie tai pranešė Rusijos Valstybės statistikos komitetas. *INTERFAX*

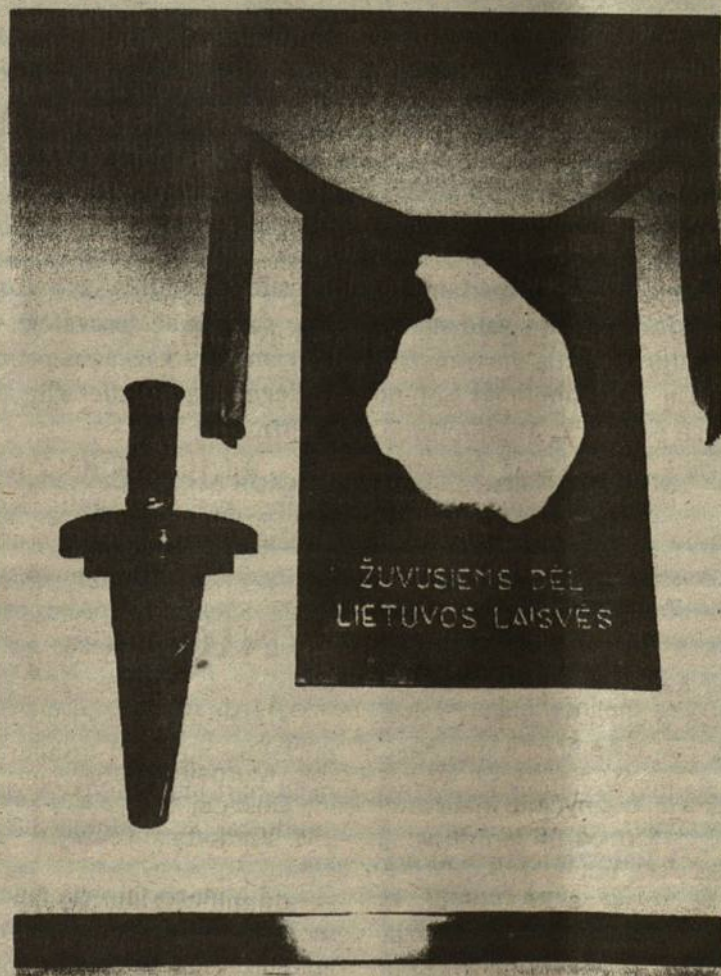
* **MASKVA NESUVOKIA.** Maskva "nesuvokia" Saudo Arabijos pozicijos. Ji "pasipiktinusi" tuo, kad Saudo Arabija globoja čečėnų "banditų formuotes". Rusijos Užsienio reikalų ministerija pasiuntė notą Saudo Arabijai. *INTERFAX*

* **PASITYČIOJIMAS IŠ TEISINGUMO.** Lietuvos teismas liepos 3 d. nusprendė sustabdyti karo nusikaltimais kaltinamojo Aleksandro Lileikio bylą neribotam laikui dėl teisiamojo blogos sveikatos būklės. Teisėjas Algimantas Pivoriūnas sakė, jog teismui kartą per mėnesį bus pranešta apie kaltinamojo būklę bei pasikeitimus, kurie leistų teisiamajam būti proceso dalyviu vaizdo konferencijos būdu. Lileikio bylos procesas su pertraukomis dėl teisiamojo blogos sveikatos tęsiasi jau nuo 1998 m. vidurio. Neseniai priėmus įstatymą, kuriuo leidžiama teisti kaltinamajam tiesiogiai nedalyvaujant, Lileikio byla buvo nagrinėjama vaizdo konferencijos būdu. Bylos nagrinėjimas birželio 23 d. truko apie 20 minučių, nes Lileikis buvo išgubentas į ligoninę. *REUTERS*

* **ATSKLEIDŽIAMY NAUJI SOVIETŲ NUSIKALTIMAI.** Pokario metais keliose Baltijos jūros vietose paskandinta keliadesimt tūkstančių tonų cheminio ginklo – sviedinių su ipritu. Artimiausias pavojingų ginklų sąvartynas vandenyje yra tik 63 km nuo Lietuvos kranto. *ELTA*

* **PRISIMINĖ R. KALANTĄ.** Romui Kalantai, prieš 28 metus susideginusiam Kaune vardan Lietuvos laisvės, paskirtas aukščiausias Lietuvos valstybės apdovanojimas - Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas. Ordinas R. Kalantos artimiesiems bus įteiktas per liepos 6-ąją – Valstybės dieną – Prezidentūroje rengiamą ceremoniją. *BNS*

* **KAIRIŲJŲ KETVERTAS.** Į Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) bei LDDP rinkiminę koaliciją įsilieja Naujoji demokratija bei Lietuvos rusų sąjunga. *BNS*

Dail. Vytauto Raulinaičio sukurtas bareljefas žuvusiems kariams atminti ir Cleveland, Ohio "Ramovės" žvakidė Šv. Jurgio bažnyčioje.

Gerardo Juškėno nuotr.

"Vilties partnerystė"

KLAIPĖDOS MEDIKAI IŠ AMERIKIEČIŲ PERIMA VIS DAUGIAU OPERACIJŲ

Klaipėdos ligoninėje lankėsi Cleveland University klinikų ir Cleveland Clinic (JAV) medikų grupė, kuri pratęsė prieš šešerius metus pradėtą ir iki šiol gyvuojančią "Vilties partnerystės" programą. Amerikiečiai ir Klaipėdos ligoninės medikai per savaitę konsultavo 25 pacientus ir atliko 15 sudėtingų operacijų, iš kurių trys – ypač unikalios ir pirmą kartą atliktos Lietuvoje.

Penkiolikai pacientų nuo 6 mėnesių iki 68 metų amžiaus buvo atliktos 7 veido ir žandikaulių, 4 plastinės ir 4 skydliaukės operacijos. Pacientus iš Klaipėdos rajono, Skuodo, Naujosios Akmenės, Kauno, kitų vietovių operacijoms atrinko patys amerikiečiai. Prieš mėnesį iki atvykimo jie televizijos tilto metu turėjo galimybę apžiūrėti pacientus, todėl Klaipėdoje jų nelaukė staigmenos. Gydytojai tiksliai žinojo pacientų būklę ir buvo pasiruošę operacijoms.

Pirmą kartą Klaipėdos ligoninėje buvo atliktos trys sudėtingiausiomis veido ir žandikaulių operacijomis laikomos sąkandžio operacijos. Šios ilgos, kruopštaus ir atsakingo visos medikų komandos darbo reikalaujančios

Jolanta Juškevičienė

operacijos metu yra grąžinama kramtymo funkcija ir pagrazinamas apsigimęs arba sužalotas paciento veidas. Tokios didelės, išplėstinės atstatomosios operacijos Lietuvoje dar nebuvo daromos. Tikimasi, kad Klaipėdos ligoninėje jos taps kasdieninėmis, kaip ir kitos veido ir žandikaulių operacijos. Jų pradininkais ir mokytojais buvo šiemet jau šeštą kartą už savo pinigų atvyksiantis žymus mokslininkas, universiteto Stomatologijos fakulteto dekanas **Gerald Goldberg** bei šįkart negalėjęs atvykti **J. DiStefano**.

"Vilties partnerystės" programos koordinatorius Amerikoje, psichologijos daktaras **Gintautas Sabataitis**, ieškodamas lėšų medikų kelionėms į Klaipėdą, aukodamas didelę savo laisvalaikio dalį, kasmet į programą įtraukia vis naujų sričių specialistų. Klaipėdos ligoninės medikai iš amerikiečių perima vis daugiau naujų operacijų.

Cleveland Clinic yra vienas garsiausių pasaulyje skydliaukės ligų gydymo centrų, diktuojančių naujaušias "madas". Galvos, kaklo ir plastinės chirurgijos spe-

cialistas, mokslų daktaras **Edward Fain** iš šių klinikų Klaipėdoje atliko 4 skydliaukės operacijas. Jos tampa vis dažnesnės. Ypač padaugėjo skydliaukės vėžio atvejų. Šių operacijų metu buvo analizuojama ir tobulinama metodika, kaip nepažeisti nervo, nuo kurio priklauso žmogaus balsas, kaip išsaugoti priekydines liaukas, kaip pasiekti geresnių kosmetinių operacijos rezultatų. Tai labai svarbu, nes dažniausiai skydliaukė operuojama moterims.

Edward Fain keturiems vaikams su įvairiais apsigimimais atliko nosies, ausų plastikos operacijas, kurios yra labai brangios. Gydytojas apgailestavo, kad turėjo labai nedaug laiko ir sakė, jog norėtų į Klaipėdą atvažiuoti ir ilgiau padirbėti kitais metais.

Bet kokie veiksmai, atliekami Amerikos ligoninėse, pacientui neturi sukelti skausmo. Todėl ten labai vertinamas anesteziologų darbas. Kartu su operacijomis atliktais chirurgais į Klaipėdos ligoninę buvo atvykę ir vienas kompetentingiausių anesteziologų iš klinikų **Styven Dito**. Kartu su juo operacijose dirbo ir ligoninės anesteziologai. Koks darbo krūvis teko šiam gydytojui galima suprasti, prisiminus tai, jog pernai iš **Cleveland, OH** buvo atvykę ir dirbo net penki anesteziologai.

Gintautas Sabataitis sakė, jog į Klaipėdą amerikiečiai kasmet atvyksta todėl, kad jų darbai rado atgarsį šioje ligoninėje. Klaipėdiškiai vertina žinias ir patirtį, kurią perima iš kolegų amerikiečių. Svarbi ir ligoninės administracijos pozicija: siekti, skatinti ir įsivairinti naujausius medicinos mokslo metodus bei techniką. "Vilties partnerystės" programa buvo lyg varikliukas, skatinęs ir finansiškai padėjęs siekti geriausių rezultatų.

Per šešerius partnerystės metus Klaipėdos ligoninėje įdiegta telemedicinos sistema, kurios dar neturi nė viena ligoninė Lietuvoje. Ligoninėje įkurtas "Vilties partnerystės" programos pradininkų ir pirmųjų mokytojų - **J. DiStefano** ir **G. Goldberg** veido ir žandikaulių chirurgijos centras, kuriame kasmet atliekama dešimtys sudėtingų operacijų. Tai vienas labiausiai perpildytų ligoninės skyrių. Čia dirbti buvo pakviesta veido ir žandikaulių chirurgė iš Kauno **Rasa Babičenko**, kuriai buvo suteikta galimybė

stažuotis Klyvlende. Sustiprėjo ligoninės anesteziologinė tarnyba. Buvo priimti 4 nauji anesteziologai, tarp kurių keltas turi teisę duoti narkozę vaikams.

Kadangi sudėtingų operacijų sėkmė priklauso ne tik nuo chirurgų, bet nuo visos medikų komandos darbo, Klyvlende savo žinias tobulino Klaipėdos ligoninės gydytoja anesteziologė ir slaugytoja. Sudarydami galimybes įgyti žinių Klaipėdos medikams, amerikiečiai kasmet palengvina savo našą ir kelionės išlaidas. Kasmet jiems reikia atsivežti vis mažiau medikų ir medicinos įrangos. Jau šeštus metus į Klaipėdą atvykstantis **G. Goldberg** džiaugiasi ryškiais pokyčiais, įvykusiais ligoninėje. Jei prieš šešerius metus į Klaipėdos ligoninę atvažiuavo 18 medikų brigada ir atsivežė 40

lagaminų su medicinine įranga bei medikamentais, tai šiemet atvažiuavo tik 6 medikai su 4 lagaminais. Nepaisant to, jų apsilankymų metu atliekamos vis sudėtingesnės operacijos. Jas perima mūsų medikai. Ir šiemet pagrindinis krūvis teko Klaipėdos ligoninės gydytojams. Amerikiečiai operacijų metu labiau konsultavo, nei operavo.

Prieš septynerius metus pradėta "Vilties partnerystės" programa Lietuvoje yra bene vienintelė taip ilgai gyvuojanti. Daktaras **Gintautas Sabataitis** sakė, jog **Cleveland, OH** gydytojai bendradarbiaus su Klaipėdos ligonine tol, kol bus naudingi.

Atsisveikinant medikams iš **Cleveland, OH** buvo įteikti Lietuvos sveikatos apsaugos ministro **Raimundo Alekno** padėkos raštai.

"Klaipėda", birželio 20 d.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖJE SĄJUNGOJE

ALTS 26-ojo Seimo rengėjų – Čikagos skyriaus vadovė **Matilda Marcinkienė**. *Zigmo Degučio nuotr.*

Pirmosios mirties metinės

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS

St. Petersburg, FL skyriaus steigėjo
bei tautinės minties puoselėtojo

A.†A.

JUOZO ŽVYNIO

mirties metinės sukanka š.m. liepos 11 d. Jo netekties prisiminimui šeima užsakė šv. Mišias:

Liepos 9 d. 10:30 v.r. – Švč. Mergelės Marijos gimimo bažnyčioje, Marquette Park, Chicago, IL;

Liepos 16 d. 1:00 v.p.p. – Šv. Vardo bažnyčioje, Gulfport, FL;

Liepos 23 d. 9:00 v.r. – Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL.

Prašome tautininkus, neolituos, visus draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir prisiminti jį maldose.

Liūdinti Leokadija Žvynienė su šeima

Medikų bendradarbiavimas stiprėja. Klaipėdos ligoninės Neurologinio skyriaus vedėja, dr. **Irena Virketienė**, dalyvavusi tarptautiniame seminare **Cleveland, Ohio**, apsilankė **Jefferson centre** ir susitiko su jame dirbančiu **LB** apylinkės vicepirmininku dr. **Viktoru Stankumi**. *Jono Jasaičio nuotr.*

PASITINKAME PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DEŠIMTĄJĄ SEIMĄ

**Į "Dirvos" klausimus
atsako Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės
Valdybos pirmininkas
Vytautas Kamantas**

Artėja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimas. Kaip ir IX, jis rengiamas Lietuvos sostinėje – Vilniuje, LR Seimo rūmuose. Tai – gana simboliška. Tačiau juk ne dėl simbolikos, ne Vilniaus senamiesčio aplankyti ar susipažinti su naujųjų laikų bruožais susirinks visame pasaulyje išsibarsčiusių lietuvių pasiuntiniai. Mielas PLB pirmininke, ta proga "Dirva" prašo Jus atsakyti į keletą klausimų.

1. Papasakokite, kiek šalių Lietuvių Bendruomenių atsiųs savo atstovus. Kokio atstovų skaičiaus tikėtis? Kurių šalių Lietuvių Bendruomenės dėl įvairių priežasčių neatsiųs savo atstovų?

Laukiame atvykstančių Kraštų Lietuvių Bendruomenių pirmininkų arba jų įgaliotų valdybų narių iš 30-ties šalių. 18-oje iš jų veikia ir Lietuvių Jaunimo Sąjungos, kurių pirmininkai arba jų įgalioti valdybų nariai irgi dalyvaus kaip pilnateisiai nariai. Gausesnės Bendruomenės dar išsirinko ir papildomus savo atstovus. Todėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seime Vilniuje, rugpjūčio 15-20 dienomis turėtų dalyvauti 150 narių su

balsavimo teise. Žinoma, ne visi PLB Seimo nariai atvykdavo į buvusius seimus, tai ir šiame gal keli nepasirodys. Iki šiol mums pranešė, kad nedalyvaus tik viena pirmininkė – iš Olandijos. Bet tikimės, kad Olandijai atstovaus kuris nors kitas asmuo.

2. Kaip bus organizuota visa Seimo veikla? Tikriausia numatote priimti kai kuriuos nutarimus, rezoliucijas, pareiškimus ir kitus dokumentus? Ar yra numatytos Seimo dalyvių išvykos, susitikimai ir kiti renginiai? Jei taip, bent trumpai juos apibūdinkite.

PLB X Seimą rūpestingai organizuoja PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis. Per visą Seimą kalbėsime apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės misiją, tikslus, Lietuvių Chartos vykdymą. Nutarimai, rezoliucijos, pareiškimai išplauks iš diskusijų ir pasiūlymų, svarstomų Seime. Neabejotinai paruošime nutarimus lituanistinio švietimo klausimais, nes tam skiriami net trys posėdžiai. Kalbėsime ir apie ateities veiklos projektą, kuris turėtų išliekančią vertę ir jungtų visus užsienyje gyvenančius lietuvius kartu su Lietuvoje gyvenančiais. Projektas turi didelę švietėjišką reikšmę, jo įgyvendinime dalyvautų ir vaikai, ir jaunimas, ir suaugusieji, ir pagyvenusieji. Kalbu apie **Valdovų Rūmų atkūrimą** Vilniuje. Kalbėsime ir apie užsienio lietuvių paramą Lietuvai jos kelyje į NATO bei Europos Sąjungą. Neabejotinai išryškės įvairių kitų nutarimų svarba, kaip pavyzdžiui, dėl vadinamosios Punsko užkardos.

Seimas, kuris daugeliui Seimo narių yra brangus įsipareigojimas, bus darbinis. Jo

metu ekskursijos nenumatomos. Turime darbui pilnai išnaudoti turimą laiką, patalpas ir patarnavimus, kuriuos mums suteikia Lietuvos Respublikos Seimas. Seimo atidarymo išvakarėse rengiame susipažinimo vakarą, o pasibaigus Seimui – atsisveikinimo vakarą. Prezidentas Valdas Adamkus priims PLB X Seimo narius Prezidentūroje. Rugpjūčio 20 d., sekmadienį, norintieji galės vykti į Tilžės lietuvių bažnyčios pašventinimą. Rugpjūčio 21 d., pirmadienį, po Seimo, Gudijos (Baltarusijos) Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Virginija Tarnauskaitė siūlo nepamą trijų dienų išvyką į lietuvių etnines žemes Gudijoje.

3. Kuo šis seimas skirsis nuo vykusio prieš trejetą metų (šalių atstovavimo skirtumai, programa ir kt.)? Kokius jo darbotvarkės klausimus galima laikyti svarbiausiais, t.y. tokiais, kuriems Seimas numato skirti daugiausia dėmesio? Visi suprantame, kad įvairių šalių LB rūpesčiai – skirtingi, todėl neįmanoma visko aprėpti netgi tokiaime solidziame renginyje, kaip PLB Seimas, kuri teisėtai galime vadinti Pasaulio lietuvių suvažiavimu. Tačiau yra kai kurie svarbūs dargeliui, seniai pribrendę, nebeatidėliotini klausimai. Apie tai ir papasakokite.

Kuo skirsis? Neketiname gaišinti laiką Konstitucijos kaitaliojimu ar diskusijomis apie tai. Diskusijos bus bendros, o ne atskirose grupėse. Sprendimus rengsime bendrai, pateikdami konkrečius įsipareigojimus. Tikiuosi, kad išvengsime abstrakčių, kartais net beprasmiškų

(Nukelta į 9 p.)

Lietuviškų mokyklų, veikiančių už Lietuvos Respublikos ribų, vadovų ir mokytojų konferencija Karaliaučiaus krašte, Isrutyje (Rusijos okupacinės valdžios pervardintame į Černiachovską, Kaliningrado srityje). Mokiniai sveikina konferencijos dalyvius. Dešinėje sėdi Pedagoginės kolegijos direktorius Aleksas Bartnikas.

Zuzanos Jurevičiūtės nuotr.

Projektas

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS X SEIMO PROGRAMA

Vilnius, rugpjūčio 15-20 d.d.

Rugpjūčio 15 d. antradienis

18.00 val. – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės X Seimo narių susipažinimo vakaras Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto kieme (Universiteto gatvė 7).

PLB Seimo dalyvių registracija prasideda 17.30 val.

Rugpjūčio 16 d., trečiadienis

08.00-09.30 – registracija Lietuvos Respublikos Seimo III rūmuose (Gedimino pr. 53)

09.30-09.45 – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vėliavos pakėlimas prie LR Seimo rūmų.

10.00-11.00 – Pasaulio Lietuvių X Seimo atidarymo iškilmės. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininko Vytauto Kamanto žodis. Invokacija – vyskupas Paulius A. Baltakis OFM. Garbės svečių pasisakymai. Supažindinimas su kraštų pirmininkais ir atstovais – Milda Lenkauskienė.

11.00-11.25 – pertrauka.

11.30-13.00 – pirmasis posėdis. Darbo taisyklių priėmimas. Prezidiumo ir komisijų sudarymas. Darbotvarkės priėmimas. PLB Valdybos ir talkininkų pranešimai bei pasiūlymai.

13.00-14.25 – bendri pietūs.

14.30-16.00 – antrasis posėdis. PLB Garbės teismo pirmininko Eugenijaus Čuplinsko ir PLB Kontrolės komisijos pirmininko Algimanto Gečio pranešimai. Visų pranešimų priėmimas. Kraštų Bendruomenių pranešimai ir siūlymai.

16.00-16.25 – pertrauka.

16.30-18.00 – trečiasis posėdis. Kraštų Bendruomenių pranešimai ir siūlymai.

18.00 – pokalbiai, asmeniškos vaišės LR Seimo restorane (III rūmuose).

Rugpjūčio 17 d., ketvirtadienis

9.00-11.00 – ketvirtasis posėdis. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pranešimas. X Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas. Diskusijos ir išvados.

11.00-11.25 – pertrauka.

11.30-13.00 – penktasis posėdis. Lituanistinis švietimas. Gimtoji kalba – tautinės savimonės išlaikymo pagrindas.

13.00-14.25 – bendri pietūs.

14.30-16.00 – šeštasis posėdis. Lituanistinis švietimas. Lituanistinių mokyklų išsilaikymo gairės.

18.00 – Pokalbiai, asmeniškos vaišės LR Seimo restorane (III rūmai).

Rugpjūčio 18 d., penktadienis

9.00-11.00 – aštuntasis posėdis. Tautinių mažumų ir išsivijios departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės – Generalinis direktorius Remigijus Motuzas.

Lietuvos archyvų departamentas - Generalinis direktorius Vidas Grigoraitis.

"Pasaulio lietuvis" ir jo ateitis.

11.00-11.25 – pertrauka.

11.30-13.00 – devintasis posėdis. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ateities veiklos projektas – "Valdovų rūmai".

13.00-14.25 – pietūs.

14.30-15.30 – dešimtas posėdis. PLB Seimo narių pasisakymai, klausimai, sumanymai. Enciklopedija.

16.00 – Susitikimas su Lietuvos Respublikos Prezidentu Valdu Adamkumi LR Prezidentūroje.

Rugpjūčio 19 d., šeštadienis

09.00-11.00 – vienuolikasis posėdis. PLB X Seimo nutarimų priėmimas.

11.00-11.25 – pertrauka.

11.30-13.00 – dvylikasis posėdis. PLB Valdybos, PLB Kontrolės komisijos ir PLB Garbės teismo rinkimai.

13.00-14.25 – pietūs.

14.30-15.30 – trylikasis posėdis. Rinkimų rezultatų pranešimas. PLB X Seimo darbų santrauka. Naujos PLB Valdybos atstovo žodis. PLB X Seimo uždarymas.

15.45-16.00 – PLB ažuoliuko sodinimas prie LR Seimo rūmų. PLB vėliavos nuleidimas.

19.00 – PLB Seimo atsisveikinimo vakaras Vilniaus rotušėje (Didžioji g. 31)

Rugpjūčio 20 d., sekmadienis

10.00 – PLB X Seimo padėkos pamaldos.

Jaunimo puslapis

Naujosios Lietuvos dukra

Pokalbis su teisininke
Gintarija Samajauskaite

(Pabaiga. Pradžią - 25 nr.)

Taip sudaromos galimybės gauti teisingesnę kompensaciją už padarytą tiek moralinę, tiek ir materialinę žalą nukentėjusiam pusei. Į šį klausimą JAV teismuose kreipiamas labai didelis dėmesys. Štai konkretus pavyzdys – gydytojų neteisėtų veiksmų byla. Jie buvo kaltinami, kad laiku neoperavo avarijos metu sužeistos moters, ir ji mirė. Nukentėjusiai pusei (mirusios moters vyrui ir dviem vaikams) įrodžius, kad gydytojai ne viską padarė, ką turėjo padaryti, buvo paskirta kompensacija ne tik už šio nesėkmingo gydymo išlaidas, bet ir kompensacija už tai, kad vaikai neteko mamos, visuomenė neteko darbingo asmens, vyras neteko žmonos, vaikaičiai neteko močiutes, kad sužeistoji kentė skausmą, o jos artimieji išgyveno moralinį sukrėtimą ir ateityje išgyvens artimo šeimos nario netektį.

Visa tai yra Amerikos teisme. O Lietuvos teisinėje sistemoje tokio pobūdžio kompensacijos net nėra žinomos. Be to, ir pati neteisėtų gydytojų veiksmų sąvoka bei pacientų teisių ir kompensacijų teisinė reglamentacija nėra aiški. Nėra ir aiškaus šių normų veikimo mechanizmo.

Amerikos teismo teisėjas turi daugiau galimybių priimti teisingą sprendimą, nei Lietuvoje, nes Amerikos teisėjas gali vadovautis ne tik teisės normomis (*statutory law*), bet taip pat ir precedento teise (*case law*) ir bendraisiais teisės principais (*general principles of law*). Tuo tarpu Lietuvos teisėjas praktiškai vadovaujasi tik teisės norma, nežinodamas, ar ji teisinga ar neteisinga, nors, kaip jau minėjau, LR Konstitucijoje įrašyta, kad teisėjas vykdo teisingumą.

Kitas teigiamas dalykas Amerikos teismuose yra tai, kad advokatai, dalyvaujantys

bylose, yra priversti stengtis, kaip galima geriau atstovauti savo kliento interesus. Sakau, priversti, nes kitaip jie praloštų bylą, o jų klientas galėtų kreiptis į Advokatų asociaciją dėl netinkamo atstovavimo jo interesams. Todėl jie turi labai gerai išmanyti teisme sprendžiamos problemos esmę ir labai kruopščiai pasiruošti bylai. Tuo tarpu Lietuvoje valstybės advokatas gali sužinoti tik prieš kelias minutes, kad jis turi atstovauti tam tikram asmeniui teisme, baudžiamojoje byloje! Jis tai daro, net neturėjęs galimybių susipažinti su bylos esme.

Tokie dalykai Amerikos advokatų praktikoje yra net neišsivaizduojami, nes Amerikos teisinėje sistemoje advokato ir kliento santykiai remiasi būtinybe sudaryti advokatui visas sąlygas apginti asmenį. Jam ypač svarbu apginti tą, kuris kreipiasi, kaip ieškovas, t.y. kaip nukentėjusioji pusė. Amerikos teismuose nukentėjusieji turi daugiau procesinių teisių ieškinio esmei įrodyti.

Kokia galėtų būti tavo dabartinio ir būsimojo darbo reikšmė Lietuvai? Niekam ne paslaptis, kad pats skaudžiausias klausimas Lietuvoje (ir ne tik joje) – nepagarba įstatymams ir jų nepaisymas. Nelabai kas tiki ir dabartinių teisinių įstaigų vadovų bei teisėjų, prokurorų ir tardytojų sąžiningumu, jau ne kalbant apie nuoširdumą, norą apginti auką. "Gailestis" nusikaltėliui, kartais net itin žiauriam – dažnai pastebimas, bet dėmesys aukai atrodo lyg kokio "priešvaninė atgyvena". Jeigu neturi aštrių dantų ir kietų raumenų, susirask, kas juos turi, kad tave apgintų. Jei nesusiradai, netrukus būsi sudraskytas, o tiek sudraskiusieji, tiek visa tai mačiusieji dar pasityčios, kad būvai bejėgis. Ką tu, Gintarija, apie tai galvoji? Ar dar įmanoma tikėtis, kad pasaulyje

kada nors išsivys pagarba tiesai, kad kada nors laimės įsitikinimas, jog įstatymas apgins kiekvieną? Žinoma, marksistai ir dabartiniai sąmoningi bei nesąmoningi jų pasekėjai tvirtina, kad nusi-kalstamumas – blogos ekonomikos pasekmė. O iš tikrųjų, negali būti jokios geros ekonomikos, jei nėra doros ir sąžinės. Šios savybės lemia ūkio stiprėjimą, o ne atvirkščiai.

Tikrai nenoriu per daug sureikšminti nei savo dabartinio, nei būsimojo teisininkės darbo. Manau, kad tema, kurią nagrinėsiu disertacijoje, yra aktuali Lietuvoje, nes įstatymų ir teismų sprendimų teisingumas yra tie klausimai, kuriuos kelia ne vienas asmuo, atsiduręs Lietuvos teisinių santykių kryžkelėje. Nepagarba įstatymui ir jo nesilaikymas yra labai skaudi problema. Ji yra susijusi su teisiniu aktu ir parodo, ar teisės norma yra teisinga.

Kaip žinia, teisės normas priima įstatymų leidėjas, kurio laikyti absoliučiai neklystančiu, absoliučiai sąžiningu ir absoliučiai protingu negalima. Teisės normas kuria žmonės, o jie dažnai klysta. *Errare humanum est*. Dar daugiau: įstatymų leidėjas gali ne tik klysti, bet ir veikti nesąžiningai, neteisingai ir absurdiškai. Galų gale įstatymų leidėjas gali "pamiršti" vieną iš pagrindinių demokratijos taisyklių: įstatymas saisto ir patį įstatymų leidėją. Tad ar protinga būtų ginčyti, kad iš esmės nėra potencialios grėsmės visuomenei, priverstai kelerius ar daugiau metų būti neracionalaus, neteisingo ir nesąžiningo įstatymų leidėjo įkaite?

Logiškai mąstant, turėtų būti jėga arba priemonė, apsauganti visuomenę nuo absurdiškų įstatymų leidėjo sprendimų ir užtikrinanti bent minimalią teisės ir moralės, žmonių racionalių lūkesčių pusiausvyrą. Tokio svarto vaidmuo turėtų atitekti teismams. Tai reiškia, kad prieš taikant teisės normas, reikėtų jas įvertinti įvairiais aspektais. Tada galima nustatyti, ar norma yra priimtina, suderinama su visuomenės pripažintų vertybių sistema. Tai leidžia paaiškinti situaciją, kai formaliai galiojanti teisės norma netaikoma praktiškai: neatitinkdama visuotinai pripažintų dorovinių vertybių sistemai, ji yra nepriimtina.

Gyvenimas rodo, kad teisė, neturinti ryšio su morale, verčia teisėją priimti neteisingus, amoralius sprendimus. Tuo tarpu pati pozity-

vioji teisė reikalauja, kad teisėjas vykdytų teisingumą. Šis pozityviosios teisės tikslas labai aiškiai rodo neišvengiamą jos ir dorovės ryšį: teisėjas negali ignoruoti visuomenės visuotinai pripažintų versprendimo metu ne tik taiko-

tybių. Ir jei teisme ginčoma teisės norma, bet ir vykdomas teisingumas, tai žmogus gali tikėtis, kad jo teisėtus reikalavimus apgins įstatymas.

Su teisininke Gintarija Samajauskaite kalbėjosi Jonas Jasaitis.

Kaip surasti giminės istorijos medį?

Neseniai vienas Amerikoje gyvenantis lietuvis panorė gauti savo giminės istorijos (genealoginį) medį ir netrukus jį gavo. Keletas čia gyvenančių lietuvių palikuonių, senosios kartos, dar kartais vadinamų grinorėliais, atstovų kreipėsi į mane prašydami padėti jiems, nesusikalbantiems lietuviškai, surasti jų giminaičius, protėvius – jų pačių kilmės šaknis Lietuvoje. Sužinojęs Genealoginių tyrimų centro (GTC) adresą, kreipiausi asmeniškai, klausdamas, ar gali tik angliškai bekalbantys lietuvių kilmės amerikiečiai kreiptis į šį centrą anglų kalba. Gautuoju atsakymu mielai dalinuosi su Jumis:

"Į mus galima kreiptis anglų kalba. Mes susirašinėjame įvairiomis kalbomis. Duomenis apie protėvius siunčiame anglų kalba. Asmenų emigravimo spektras – platus, todėl mums tenka dirbti su visais Lietuvos archyvais ir šaltiniais, esančiais kaimyninėse šalyse.

Pagrindinis šaltinis yra Lietuvos Valstybinis Istorijos archyvas, kuriame Metrikų knygos saugomos iki 1916 m. Nuo 1916 metų metrikų duomenys yra įvairiuose Civilinės Metrikacijos biuruose. Dalis šaltinių yra Vilniaus universiteto bei Mokslo Akademijos bibliotekose, dalis – Valstybės Centriniam bei – rezistencijos laikotarpio – Lietuvos Ypatingajame bei Gyventojų Genocido ir Rezistencijos Tyrimo centro archyvuose. GTC tyrinėtojai turi tyrinėtojų leidimus.

Neretai pirmieji Metrikų knygų egzemplioriai yra Lietuvos bažnyčiose. Dalis archyvinės medžiagos yra Lenkijoje, Latvijoje (Rygoje), Rusijoje (Sankt Peterburge), Baltarusijoje (Minske, Gardine) dalis Klaipėdos krašto – Vokietijos archyvuose. Šaltiniuose vyraujančios kalbos yra: lotynų, lenkų, kanceliariinė rusų, vokiečių, lietuvių.

Pagrindinis GTC darbo privalumas – skirtingų laikotarpių duomenų kaupimas pilnam šeimos ar giminės genealoginiam medžiui sukurti. Užsakovo prašome pateikti elementarius pradinis duo-

menis apie asmenį: asmens pavardę ir vardą, tėvo vardą, gimimo, vedybų ar mirties datą, bažnyčios, miestelio ar kaimo, kuriame jis gimė, pavadinimą. Kaip taisyklė, užsakovai dažnai neturi duomenų ir tenka juos nemokamai konsultuoti, atkuriant iškreiptą asmens pavardę arba identifikuojant jo kilmę. Pastaruoju metu į mus kreipiasi ne tik genealogijos, bet ir pilietybės atstatymo, nuosavybės grąžinimo, giminės narių suradimo klausimais. Gaminate ir meninius, eksponuojamus genealoginius medžius.

Pagrindiniai įkainiai už užsakovams, gyvenantiems užsienio šalyse, yra:

- vieno asmens įrašo kaina – \$12;
- foto kopija – \$3;
- kopijos vertimas į anglų kalbą – \$3. Pradinis mokestis – \$40.

Duomenų paieška pradėdama, gavus pradinio mokesčio čekį. Remiantis užsakovo pateiktais duomenimis, metrikų knygas tyrinėjame ir vieno įrašo ieškome 5 metus.

Genealogijos tyrimai grindžiami ekspertų vertinimu, antspaudais patvirtintomis metrikų knygų foto kopijomis bei dokumentų išrašais. Lietuvos archyviniai duomenys nėra kompiuterizuoti.

Mūsų susirašinėjimo adresas: The Center of Genealogical Research, P/D 2866, Gedimino 7, LT-2000 Vilnius, Lithuania. Tel./fax. +370 2 239335. E-mail: gtc@post.omnitel.net

Jeigu iškiltų papildomų klausimų, esu pasiruošęs Jums ir būsimiems užsakovams išsamiau atsakyti.

Stanislovas Svedarauskas

GTC direktorius"

Parengė Dainius Zalensas

Rita Čyvaitė-Kliorienė ir Rimas Biliūnas – lietuviškųjų renginių organizatoriai ir talkininkai. Jono Jasaitis nuotr.

**SKAITYTOJŲ
DĖMESIUI!**

"DIRVOS"

redakcija

atostogaus

liepos 17 - 30 d.

Savaitraštis neišeis

liepos 25

ir rugpjūčio 1 d.

"Dirva" – "Viltis"

Laiškai "Dirvai"

RAUDONDVARIO BAŽNYČIA ŠAUKIASI PAGALBOS

Prieš I pasaulinį karą prie Nevėžio ir Nemuno santakos, ant aukšto Raudondvario kalno, stovėjo daili katalikų bažnyčia. Jos statytojas buvo plačiai žinomas grafas Benediktas Tiškevičius.

1915 m. Raudondvario bažnyčią caro įsakymu susprogdino rusų kariuomenė. Tik 1930 m. vietos klebonas kun. S. Irtmano pastangomis ant senosios šventovės pamatų buvo pradėta statyti nauja bažnyčia. 1938 m. Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mūrinę bažnyčią iškilmingai pašventino arkiv. Juozapas Skvireckas.

Per II pasaulinį karą smarkiai nukentėjo du bažnyčios bokštai: vietoje trijų pakopų liko dvi. Pokario laikotarpiu didelis bažnyčios taisymas vyko 1957 m. Per kelis dešimtmečius iki 1995 m. bažnyčios ir jos bokštų palyginti netvirta ir jau seniai po truputį pradėjusi irti sienų išorė buvo gan paviršutiniš-

kai kelis kartus taisoma.

Prieš kelerius metus pradėtas visos bažnyčios išorės kapitalinis remontas (prisilaukiant technologinių statybinių reikalavimų ir naudojant kokybiškas medžiagas) jau davė akivaizdžių vaisių. Per ketverius metus kapitališkai sutaisyta bažnyčios rytų pusės siena ir bokštelis. Šiuo metu baigiame remontuoti abu aukštuosius bokštus.

Už atliktus darbus ir statybines medžiagas vien šiemet privalėjome skirti daugiau negu 60 tūks. Lt (16 tūkst. JAV dolerių). Tačiau dabartiniu metu mūsų piniginiai resursai visiškai išseko. Artimiausiu laiku teks skolintis, kad galėtume išmokėti algas darbininkams. Tačiau bažnyčios dviejų pusių sienų, stogo, langų (vėliau ir grindų) kapitalinį remontą tiesiog būtina tęsti. Jei atidėsime taisymo darbus ateičiai, tuomet jie kainuos žymiai brangiau.

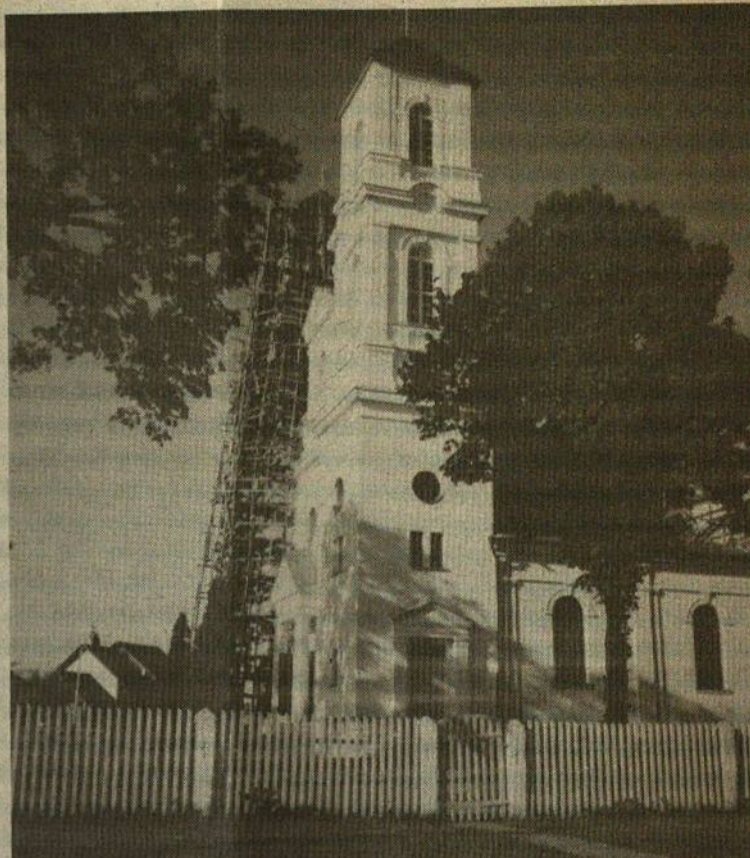
Todėl drįstame kreiptis į

tautiečius su prašymu: jei kas nors iš jūsų, mielieji, galėtumėte nors kiek pinigų skirti mūsų bažnyčios dideliame remontui, prašome aukas pervesti šiuo adresu:

Beneficiary: Raudondvario Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės parapija. Beneficiary's account: 073925/100701204 Beneficiary's Bank: AB Lietuvos žemės ūkio bankas (formerly Agricultural bank of Lithuania) Vilnius, Lithuania SWIFT: AGBL LT 2X. Acc.No in correspondent Bank: 04-407-967, Correspondent Bank: BANKERS TRUST COMPANY, NEW YORK SWIFT: BKTRUS 33.

Už visus, kurie aukomis prisideda prie mūsų šventovės remonto, nuoširdžiai meldžiamės per šv. Mišias ir maldos būrelyje.

Raudondvario parapijos taryba ir klebonas
kun. Vytenis Vaškešius

Remontuojama Raudondvario (Kauno raj.) bažnyčia.
Kun. Vytenio Vaškešio nuotr.

karitatyvinę veiklą, daryti visa, kad garbingoje istorinėje šventovėje būtų susitelkusi sąmoninga bendruomenė.

Bažnyčia – garsus architektūros paminklas, gausiai lankomas svečių – įtrauktas į Europos Tarybos kultūrinę programą "Baroko kelias". Nuo seno Kražių šventovėje vyksta garsūs Šv. Roko atlaidai, į kuriuos suplaukia minios maldininkų. Be to, vyskupo J. Borutos SJ raginimu ir Šiaulių vyskupo E. Bartulio pritarimu bei laiminimu pradedame kasmet, lapkričio mėnesį minėti garsiųjų Kražių skerdynių sukaktis.

Negausių parapijiečių jėgomis ir aukomis deramai sutvarkyti ir prižiūrėti šventovę – gana sunku. O šiuo metu išvis neturime jokių sąlygų ne tik gyvenimui, bet ir parapijos administravimui, kultūrinių renginių bei švenčių organizavimui. Buvusios prieškarinio Ramovės – būklė yra labai bloga: avarinis stogas, medieną pažeidę grybas, patalpos nešildomos, perdangos supuvusios. Dėl avarinės elektros instaliacijos būklės, uždrausta ją naudoti.

Imamės iniciatyvos šį pa-

statą, kuris, kaip tikime, taptų Kražių atgimimo centru, atstatyti pagal išlikusią ikonografinę medžiagą. Jame įkurdintume Kražių parapijos kanceliariją, archyvą, numatomą muziejinę parodą. Jame taip pat būtų patalpos gyventi parapijos klebonui bei keletas kambarių – apsistoti parapijos svečiams.

Šiuo metu Kražiuose visi išsvysta liūdną vaizdą. Todėl būtina neatidėliojant imtis ryžtingų žingsnių. Klebonijos pastato sutvarkymui reikia apie 150,000 USD. Visai neseniai atstatėme šventoriaus vartus, kurie yra Kražių skerdynių šimtmečio paminklas. Kiti statiniai, kuriuos reikia skubiai remontuoti ar atkurti: bažnyčios pastatas ir koplyčia – architektūros paminklų ansamblis.

Aukų čekius prašome siųsti: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207-1910. Pažymėkite, kad aukos skirtos Kražių parapijai, kad jas būtų galima nurašyti nuo federalinių mokesčių.

Pagarbiai

Kražių parapijos klebonas
kun. Alionidas P. Budrius

PADĖKITE KRAŽIŲ PARAPIJAI

Turbūt reta Lietuvos vietovė turi tokią turtingą ir dramatišką istoriją, kaip Kražiai. Jei mūsų sostinės Vilniaus vardą istoriniuose rašytiniuose šaltiniuose randame 1323 metais – LDK Gedimino laiškuose, tai Kražiai minimi jau 1253 m. pirmojo Lietuvos karaliaus Mindaugo laiškuose. 1257 metais karalius Kražius užrašo Kalavijuočių ordinui. Taigi, netrukus mieste-

lis minės savo 750-ąsias metines. Kražių parapija – viena seniausių Žemaitijoje ir naujojoje Šiaulių vyskupijoje, turinti labai garbingą istoriją, siekiančią krikščionybės įvedimą Lietuvoje. Tai ir buvęs XVI-XIX a. Žemaitijos akademis ir kultūrinis centras, anot vyskupo M. Valančiaus, vieta, "iš kurios sklido šviesa į Žemaičius". XIX a. pabaigoje, tautinio išsivadavimo

epochoje, Kražiai išgarsėjo pasipriešinimu caro valdžiai, siekusiai uždaryti ir sunaikinti didingąją Kražių šventovę. Ir sovietmečiu Kražiai buvo ypatingai "globojami" ateistinių, kagėbistinių ir komunistinių jėgų. Šiandien Kražių tikinčiųjų bendruomenės, beturinės virš 2000 parapijiečių, tikslas – tapti gyvu krikščionišku židiniu, sutelkti jaunimą, vykdyti socialinę

KODĖL TAIP DAROMA?

Sovietų režimas ypač žiauriai naikino lietuvius Mažojoje Lietuvoje. Kadangi šis kraštas buvo suvokietintas, tai rusai lietuvius laikė vokiečiais. Man žinomas atvejis, kai stribas K. Simpukas išvarė šeimą iš namų, o namus pasiėmė sau. Per visą sovietinį laikotarpį lietuvius atkeltieji rusai vadino fašistų palikuonimis. Mūsų vagone pusė tremtinių buvo Klaipėdos krašto lietuviai. Todėl aišku, kad atsiradus galimybei, pradedant Chruščiovo valdymo laikotarpiu, daugelis jų, pasivadinę vokiečiais, išvyko į Federatyvinę Vokietiją. Ten jie būrėsi į lietuvių klaipėdiečių būrius ir visą laiką palaikė ryšius su Lietuva. Atstčius nepriklausomybę, daugelis iš jų panoro atgauti Lietuvos pilietybę ir sugrįžti į tėvynę.

Tačiau čia iškilo nauja kliūtis. Pokomunistinė Lietu-

vos valdžia, kurioje gana daug buvusių kolaborantų, pilietybės įstatyme įrašė frazę, jog Lietuvos piliečiais negali būti asmenys, kurie repatriavo į savo etninę tėvynę.

Čia noriu papasakoti apie vieno buvusio klaipėdiškio, mano gero pažįstamo pastangas atgauti Lietuvos piliečio statusą. Jau treči metai jo pastangos yra bergždžios. Gimęs 1923 metais Šilutės rajone, Kiškių kaime, lietuvių šeimoje. Apie tai Šilutės notarei raštu patvirtino trys jo buvusios kaimynės. Visa Gižų šeima (tokia mano pažįstamo pavardė) 1948 m. gegužės 22 d. buvo išstremta į Sibirą. Į Krasnojarsko kraštą važiuavome viename traukinyje, o prie Angaros gyvenomoje pačioje gyvenvietėje. Po mūsų atleidimo iš tremties, Gižų šeima pasivadino vokiečiais ir paprašė prieglobsčio Federatyvinėje Vokietijoje,

nes jiems grįžti į Lietuvą neleido tuometinė Lietuvos valdžia. Maskvai sutikus, jų šeima išvyko į Ruro sritį. Mes su jais palaikėme ryšį laiškais.

Atkūrus nepriklausomą Lietuvą, Francas Gižas paprašė grąžinti jam Lietuvos pilietybę. Į paaiškinimą, kad jis į Vokietiją išvyko iš Sibiro, o ne iš Lietuvos ir kad jis buvo išstremtas, pilietybės komisija neatsakė.

Vokietijoje gyvena nemažai lietuvių, kurie, kaip ir F. Gižas, norėtų sugrįžti į savo etninę tėvynę, bet jiems kelią užkerta kolaborantų priimtas įstatymas. Iš kelių šimtų tūkstančių šios etninės grupės atstovų Klaipėdos krašte teliko vos keli šimtai žmonių, o gyvenantiems Vokietijoje ir norintiems sugrįžti, kelią užkerta Lietuvos valdininkai.

Vytas Manzius

PADĖKITE ŽURNALUI "SUVALKIJA"

Lietuvoje esantis valstybinis Spaudos, radijo ir televizijos fondas neremia kultūros istorijos leidinio "SUVALKIJA". Be paramos šis svarbus žurnalas negali išsilaikyti. Kas galite, malonėkite jį paremti ir prenumeruoti. Žurnalo redakcija kreipėsi į mane, todėl aš kreipiuosi į geros valios lietuvius. Pateikiu duomenis apie šį žurnalą.

Etnokultūros istorijos leidinys "Suvalkija". Steigėjas – Prano Vaičičiaus draugija.

Vyr. redaktorius – Zenius Šileris. Redakcijos adresas: Vytauto g. 32, LT-4520, Marijampolė, Lietuva (Lithuania).

Žurnalas leidžiamas kas trys mėnesiai. Užsienio lietuviams metinė prenumerata – 30 dolerių. 1999 metų 6 (20) numeris – didelio formato, išspausdintas gerame popieriuje, iliustruotas. Apimtis – daugiau kaip 80 puslapių.

Algirdas Gustaitis
Los Angeles, California

(Atkelta iš 6 p.)

rezoliucijų, neįvykdomų nutarimų.

Manome, kad nereiktų išskirti "svarbiausio" klausimo. Visi klausimai – svarbūs. Daugiausiai laiko skiriame li-tuanistiniam švietimui, kuris apima šeimą, mokyklą, organizaciją, Bendruomenę. Tie rūpesčiai yra visiems tokie patys, tik pajėgumo lygis – skirtingas, priklausantis nuo Bendruomenės materialinės būklės. Atskirų Bendruomenių specifiškus rūpesčius ar problemas negali išspręsti kitos 30 Bendruomenių. Tokias problemas kraštai turi spręsti patys. Planuojame keletą PLB Valdybos susitikimų su atskirų kraštų atstovais. Bandy-sime padėti jiems patiems spręsti savo problemas. Lietuvių Jaunimo Sąjunga turės progą įtikinti PLB Seimą, kad ji veikia ir veiks. Skaudus yra didžiosios Bendruomenės – JAV LB – Krašto valdybos nenoras remti PLB. Lėšų stoka ypač atsiliepia veiklos plėtimui Rytuose. Iš tikrųjų, čia gal ne Seimo nutarimai, bet geranoriškumas tai išsprendžia.

4. Šiaurės Amerikos (JAV ir Kanados) Lietuvių Bendruomenės labai veikia kartų (generacijų) kaita. Senoji išeivijos karta, kuriai privalome išreikšti kuo didžiausią pagarbą už jos neįkainojamą įnašą į lietuvių tautos kultūrą, jos kovą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, lietuvių išlaikymą užsienio telkiniuose ir kitus didžiulius darbus, amžiaus naštos spaudžiama, jau traukiasi iš aktyvios veiklos. Kaip sekasi pritraukti jaunesnių kartų atstovus? Kokios problemos iškyla, sprendžiant šį uždavinį?

Į tai geriausiai galėtų atsakyti Šiaurės Amerikos Bendruomenių vadovai. Kiek man žinoma, stengiamasi pritraukti jaunesnius žmones į veiklą, tik gal nepakanka-

PASITINKAME PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DEŠIMTĄJĮ SEIMĄ

5. Gerai žinomos trys lietuvių imigracijos į Šiaurės Ameriką "bangos": 1) iki 1940 metų; 2) apytiksliai 1940-1955 metais; 3) maždaug nuo 1989 metų iki šių dienų. Kiekvienos "bangos" veikla pasižymi tik jai būdingais bruožais. Vienas iš svarbiausių uždavinių – išlaikyti šios veiklos perimamumą, tęstinumą, išsaugoti vertingiausius lietuviškosios veiklos patirties bruožus. Kaip sekasi spręsti šį uždavinį dabar? Ką turėtume padaryti, kad kuo mažiau šnekėtume apie tarp mūsų esančius skirtumus, kurie neretai yra tik tariami, "išsikalbėti", grindžiami atsitiktiniais požymiais arba tokiu "žinių šaltiniu", kaip, pavyzdžiui, "O man sakė". Tada tikriausia rastume kuo daugiau bendros veiklos galimybių?

Pirmosios ir antrosios bangos veiklos tęstinumas jau yra įvykęs, mums visiems žinomas. "Naujoji" banga, taip kaip ir visos anksčiau buvusios (ir tai būdinga ne vien JAV ir Kanadai) iš dalies pranyksta, išsilies į to krašto visuomenę, o kai kurie sąmoningai pasirenka nutautėjimo kelią. Kiti, kai kurie nedelsiant, o kai kurie – po šio tokio materialinio išsivertinimo išsijungia į esančią lietuvišką veiklą ir, neabejotinai, ją keis. Patirtis yra ne vien pirmosios ir antrosios bangos monopolis. Mane taip pat stebina, kad neretai kalbama apie naujosios bangos "prasižengimus", bet ne tiek išryškinamas jų pozityvus išsijungimas į mūsų senstančių Bendruomenių veiklą. Iš viso, kad kuo sklandžiau atsivertų bendros veiklos galimybės, visų pirma reikia mūsų pačių – "antrabangininkų" – ištiestos rankos. Meilės negalima įrašyti į Konstituciją

ar veiklos gaires.

6. Kaip padėti neseniai atvykusiems lietuviams įsikurti Šiaurės Amerikoje? Pavyzdžiui, neseniai teko susipažinti su gana plačia ir įdomia imigracijos į Kanadą programa. Veikia net specialios, tuo besirūpinančios tarnybos. Viena iš jų įsikūrusi Čikagoje. Tačiau apie tai Lietuvių Bendruomenėse beveik nekalbama.

Palyginu žydų ir meksikiečių bendruomenių veiklą. Praktiškai dauguma žydų, atvažiavusių iš Rusijos, gauna pabėgėlių statusą ir labai lengvai – JAV nuolatinio gyventojų teises, o po to – ir pilietybę. Meksikiečiai srautais bėga į Ameriką nelegaliai, paskui po kelerių metų jiems paskelbiama amnestija ir niekas jų nebevaro.

Visi žinome, kad didžiosios pasaulio galybės paliko Lietuvą Stalino "malonei". Visi žinome, kokia sunki ūkinė padėtis Lietuvoje dabar. Jai būtų labai reikalinga, kad jauni žmonės galėtų įgyti išsilavinimą Vakarų šalyse (tarp jų – ir Amerikoje).

Net neseniai atvykusieji, kiek bepajėgdami, remia savo gimnaisčius, gyvenančius Lietuvoje. Lietuvos apsaugai labai svarbu turėti tvirtą išeiviją (diasporą) Jungtinėse Valstijose. (Tai puikiai žino žydai, remiantieji Izraelį). Tačiau JAV LB nieko nedaro, kad padėtų atvykusiems (tegu ir ne visai legaliai, bet dėl visai suprantamų ir pateisinamų priežasčių) tapti teisėtais gyventojais. Neseniai apie tai prakalbo naujasis Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas adv. Saulius Kuprys. Bet pasiklausius kai kurių "visažinių" veikėjų, atrodo, kad jie jaučiasi NUSIPRKE VISĄ AMERIKĄ, kuri dabar, aišku, tik jiems ir priklauso. Išėitų, kad jau niekas iš Lietuvos nebegali atvažiuoti. Net žmonės, atvykę čia visai teisėtai (pakviesti pačių lietuviškų organizacijų), būna palikti likimo valiai. Niekas jiems ne tik nepadedą, bet net nepataria, kur galima kreiptis, kad pasibaigtų ta dviprasmiška būklė, kai esi lyg ir teisėtai gyvenantis, lyg ir ne.

Išeivijos lietuvių organizacijos visiškai nereagavo į Lietuvos himno išniekinimą, į platinimą atvirukų, kuriame "sportininkas" (žmogaus skeletas) "žaidžia" krepšinį. Ant marškinėlių, kuriais aptempti tie griaučiai, yra užrašas "Lithuania".

O už to "žaidėjo" plyti neaprepiami kaukolių laukai. Lietuviškos organizacijos bailiai tyli apie žinomo KGB simpatiko E. Zurov (Zuroff) nuolatinis šmeižtus prieš lietuvių tautą, apie tyčiojimasi iš asmenų, kurių kaltės niekas nėra įrodęs. Jos nieko neišsakė dėl tokių lietuvių tautos budelių, kaip Slavin, Dušanskij ir kt. Kodėl jos tyli? Ar apie tai bus priminta PLB Seime?

Keliate klausimus, kurie iš tikrųjų turėtų būti skirti ne mums (PLB Valdybai), o Šiaurės Amerikos Bendruomenių vadovybėms. Manau, kad šių kraštų (JAV ir Kanados) Lietuvių Bendruomenės turėtų šiais klausimais domėtis. Naujosiose Rytų Bendruomenėse dar neretai galvo-

jama, kad PLB Valdyba (lyg kompartijos CK) gali duoti nurodymus kraštų valdyboms. Tačiau Vakaruose mes žinome, kad kiekviena krašto Bendruomenė veikia savarankiškai per savo išrinktas tarybas ir valdybas. Seime kalbėti apie klausimus, kurie šiuo atveju aktualūs tik 2 iš 31 Bendruomenės, manau, būtų netikslu. Bet Jūsų minėti klausimai gali iškilti PLB Seime.

PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis reaguavo į Lietuvos himno išniekinimą, atkreipdamas į tai atitinkamų Lietuvos institucijų dėmesį. Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos sprendimas, kaip reaguoti toliau, jau buvo ne mūsų kompetencijos ribose. Reakcija į kitus Jūsų minimus skaudžius atvejus turi iškilti iš pačių vietos organizacijų, o joms didžiausią įtaką galėtų turėti JAV ir Kanados lietuvių žiniasklaida.

(Nukelta į 10 p.)

PADĖKA

Šių metų birželio mėn 23 d., po ilgos ir sunkios ligos *Parma Community Hospital* mirė mylima žmona, motina

A.† A. JOSEPHINE PRANCKEVIČIENĖ

Mūsų ypatinga padėka kun. Gediminui Kijauskui už lankymą velionės ligos metu namuose ir ligoninėje, už *Jakubs and Son* laidotuvių namuose atsisveikinimo metu už velionę *Josephine* sukalbėtas maldas, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos šventovėje paaudotas šv. Mišias ir tartą gražų žodį.

Ypatinga padėka Vytui ir Gražinai Kaman-tams iš *Grand Rapids, Michigan* už aplankymą velionės ligos metu namuose ir dalyvavimą laidotuvėse, Juozui Lukui ir jo šeimai, taip pat iš *Grant Rapids* už dalyvavimą laidotuvėse, seserėčioms Danguolei Pranaitienei ir Sigitai Braugh iš Toron-to, kitiems giminėms iš *Canton* ir *Akron, Ohio*. Lietuvos Vyčių 25-tos kuopos nariams ir narėms dėkoju už organizuotą dalyvavimą atsisveikinime su velione vyte *Josephine*, draugams ir pažįsta-miems – už dalyvavimą atsisveikinime ir šv. Mišiose. Ypatinga padėka muzikei Ritai Klionienei ir solistei Virginijai Muliolienei už muziką ir gies-mes, sudariusias išskilmingą laidotuvių apeigų nuo-taiką.

Dėkojame karsto nešėjams, *Jakubs and Son Funeral Home* administracijai už gražų ir malonų patarnavimą, *Alexander Restaurant* – už gražų ir malonų patarnavimą laidotuvių dalyviams. Dėkojame visiems už dalyvavimą atsisveikinime ir šv. Mišiose, liūdesio valandoje pareiškusiems užuojautą žodžiu ir raštu, už velionės pagerbimui dovanotas gėles, užprašytas Mišias ir aukas šeimos nuožiūrai. Kadangi velionės kūnas buvo sudegintas, jūsų dovanotos gėlės perduotos Parmos ligoninei, o aukos, šeimos nuožiūra, pasiūstos velionės *Josephine* jamžinimui į Lietuvių Fondą.

Dar kartą dėkojame visiems ir visoms už dalyvavimą laidotuvėse, už liūdesio valandoje pareikštas užuojautas. Tegul gerasis Dievulis jums atlygina.

Pasilikę liūdesyje
vyras Edvardas ir duktė Christina
Pranckevičiai

OMAHOS LIETUVIAI

"Rambyno" choristės (iš kairės): K. Rūkienė, D. Sulskienė ir B. Prišmantienė.

Jono Jasaičio nuotr.

PASITINKAME PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS DEŠIMTĄJĄ SEIMĄ

(Atkelta iš 9 p.)

7. Papasakokite apie nesenai įsikūrusias arba sustiprėjusias Lietuvių Bendruomenes Vakarų ir Rytų Europos šalyse.

Atsigavo Austrijos, Italijos, Prancuzijos Bendruomenių veikla. Atsirado Dėnijos LB. Sustiprėjo ir paaugo Belgijos LB. Naujos pirminkės išrinktos Didžiosios Britanijos, Švedijos, Šveicarijos Bendruomenėse. Veiklios yra Gudijos (Baltarusijos), Estijos, Gruzijos, Karaliaučiaus srities, Latvijos, Lenkijos, Moldovos, Rusijos, Ukrainos, Vengrijos Bendruomenės. Įsisteigė Bendruomenės Uzbekijoje ir Ka-

zachstane. Už Uralo yra ir Azija. Pats didžiausias ir reikšmingiausias PLB plėtimasis kaip tik yra Rytuose – ten, kur buvo ištremti lietuviai ir dėl kurių mes, būdami Vakaruose, taip sielojomės. Vien tik paskutiniu metu susiorganizavo Bendruomenės Ulan Ude (Buriatijoje), Irkutске. Jau nuo 1992 metų Seimo veikia Sibiro Lietuvių Bendruomenė. Veiklūs Krasnojarsko lietuviai. Atsirado ryšys su anksčiau nežinomomis lietuvių draugijomis iki pat Vladivostoko.

Iš tikrųjų, lietuviai už Lietuvos ribų gyvena ne vien tik JAV ir Kanadoje. Jau nuo seniai gerai veikia Australijos Lietuvių Bendruome-

nė. Pietų Amerikoje Bendruomenės yra Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje, Kolumbijoje ir Venesueloje. Visada buvo ir dabar yra stipri bei lojali Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, kurioje gimė Lietuvių Charta ir kur 1949 m. birželio 14 d. įkurta Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Dabar visa didelė PLB šeima susirinksim jau dešimtąjį kartą, gal galėtume planuoti tolimesnę mūsų išėjimo ateitį naujame šimtmečiuje ir tūkstantmetyje.

Dėkojame PLB Valdybos pirmininkui Vytautui Kamantui už atsakymus. Sėkmės Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimui.

Kalbėjosi Jonas Jasaitis

O LIETUVA!

Adomas P. Jasas

Kai sustoju vienas po kalnelio kryžium,
tavo amžių kelias paraudoti gundo –
kartais skamba dainos išgyvento skausmo,
kartais aidi varpas negirdėto skundo...

Upės ir upokšniai kloniais vis sruvena
pro serbentų krūmus, pro rasotą smilgą –
girdę tavo žemę, šveitę kryžių meną,
ilgesingam toly mariomis nužvilga.

Bet dar skausta metai kruvinos vergovės –
dar vis neužgyja sopulingos votys...
Ak, šventai minėsim, kas dėl laisvės kovės,
kad tik sau galėtum qžuolais lapotis.

Būk didžiai valinga – rodyk į dirvonus,
kai koks dykaduonis abejingai klausia:
jei kasdien pražydi devyni vargeliai,
kur atrasti dalią, dalią tik geriausią?...

Iš šventų altorių, iš dangaus žydrainės
Tu pažįsti Dievą kaip Dievulį gerą,
tai tikėk, kad bangos iš Baltųjų marių
vis skalaus į krantą gyvasties nektarą.

Iš ką tik išėjusio rinkinio "Būk palaimintas" antrosios laidos

Kviečiame dalyvauti! SUSITIKIMAS SINTAUTUOSE

Kaip būtų gera sugrįžti į savo tėviškę, susitikti savo gimines bei kraštiečius ir pajusti savo giminės šaknies gilumą... Jeigu esi sintautietis, zanavykas, Šakių krašto žmogus, visa tai galima padaryti lengvai ir maloniai, nes rugpjūčio 18-20 d. Sintautuose įvyks Pasaulio sintautiečių suvažiavimas. Susiburs Sintautų parapijos ir istorinio valsčiaus kaimų žmonės – iš Apibriškių, Balseliškių, Barandų, Demšių, Duobiškių, Ežeriūkų, Gabartų, Gyliškių (Būdviečių, Stelmokiškių), Iždagų, Gaisrių, Joniškių, Jundilų, Kasikėnų, Kaupiškių (Dragūnų), Kiaulupių, Kirmiškių, Klepų, Kuodžių, Kušlikių, Leopoldės, Menčikių, Menkinių, Mockupių, Naudžių, Pokarbūdžių, Pariebių, Pavilktnių, Pikžirnių, Ragožių, Rugių, Santakų, Sintautų, Skaistgirių, Skardupių, Smilgių, Starkų, Šiurpaulių, Šlamų, Šuopių, Tarpučių, Tilvikų, Totorviečių, Tumosiškių, Vaišvilų, Vaitiekupių, Veršių, Vaitrako, Vilkeliškių, Vyžulupių, Voverių, Zyplių ir Žaltynų.

Susitikime – vakaronėje dalinsimės prisiminimais, prisiminsime protėvius, lankysime Sintautų apylinkes ir brangias vietas, dalyvausime mokslinėje parodoje, šoksime, dainuosime ir šventų Mišių auka atšvėsime Sintautų parapijos 200-ąsias metines. Nedažnai susirenka sintautiečiai iš viso pasaulio. Pasinaudokite šia reta proga ir grįžkite pabūti tarp savų.

Kreipkitės, rašykite, klauskite, siūlykite, praneškite apie savo dalyvavimą adresu:

SINTAUTŲ AKADEMIJA, P. Vaičiūčio g. 34, LT-4480, Sintautai, Šakių raj. Tel.: +370 47 51111, +370 85

49393, e-mail: sinta@is.lt
Prof. Feliksas Palubinskas
Seimo vicepirmininkas

Rašytoja Petronėlė Orintaitė-Janutienė

Gimė 1905 m. vasario 18 d., Liepalotuose, Šakių apskr.

Mirė 1999 m. gruodžio 16 d. Los Angeles, California.

Po pamaldų Šv. Kazimiero bažnyčioje karste palikta mauzoliejuje. Vykdamas jos norą, kad palaidotume tėviškės kapuose, birželio 9 d. nuvežta į Kudirkos Naumiestį.

Laidotuvių programą paruošė ir jai vadovavo vietinių įstaigų vadovai, kun. dekanas Donatas Jasulaitis, dr. V. Kudirkos muziejaus direktorė Natalija Manikienė, vidurinės mokyklos direktorius Romas Eikevičius ir seniūnas Algimantas Damijonaitis.

Petronėlė buvo pašarvota dr. V. Kudirkos muziejaus salėje. Atsisveikinimo valandėlėje moksleiviai skaitė jos kūrybą. Birželio 10 d. rytą muzika bei skaitymais atsisveikino iš Kauno atvykę dailiojo žodžio menininkai deklamuotojai ir smuikininkas.

Pervežus į Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčią, Mišias aukoją klebonas dekanas Donatas Jasulaitis, asistavo Petronėlės giminaitis monsinjoras Kazimieras Senkus ir diakonas Žydrūnas Burnius. Giedojo parapijos choras. Bažnyčia buvo perpildyta palydinčiųjų. Šakių rajono laikraštis parašė, jog Petronėlę į kapines lydėjo ne vienas šimtas giminaičių, literatūros bendradarbių ir naumiestiečių. Kapinėse, po religinių apeigų atsisveikinimo kalbą pasakė iš Vilniaus atvykęs Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas.

Esame dėkingi visiems, ruošusiems laidotuves ir jose dalyvavusiems.

Liūdintys: vyras Kazys,
sūnus Donatas ir šeima

16-osios mirties metinės

A.†A.

VIRGINIA S. NORKŪNIENĖ

1939 m. balandžio 24 d.

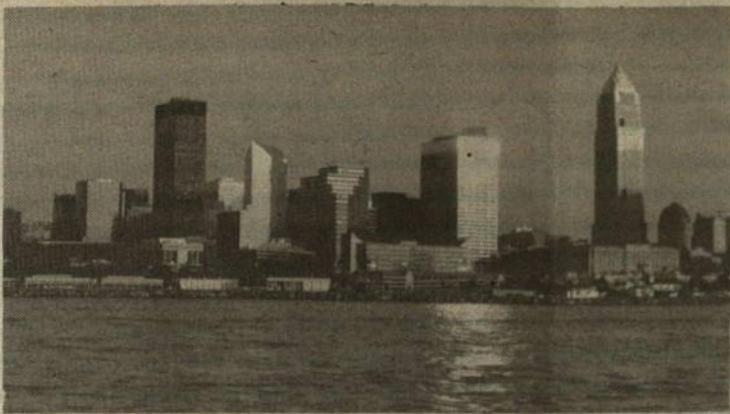
– 1984 m. liepos 12 d.

Taip netikėtai palikai šį pasaulį, bet tavo paveikslas liko amžinai gyvas tave mylinčių artimųjų širdyse.

Liūdintis vyras Benas Norkūnas

V. S. Norkūnienės amžinojo poilsio vieta.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

- LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.
- LIEPOS 29 d., šeštadienį – ketvirtoji "Gijos" gegužinė *Beachland Park* pokylių vietoje. Pradžią – 4 v.p.p.
- RUGPJŪČIO 13 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. – Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.
- SPALIO 21-22 dienos – Ateitininkų Šeimos šventė.
- LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
- GRUODŽIO 16-17 d. – Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Lietuvių kultūrinių darželių draugijos birželio 4 d. *Holden Arboretum* surengtos popietės dalyviai (iš kairės): Fenė Steponienė, Balys Steponis, Liuda Apanienė.

LIETUVIŲ NAMŲ ISTORIJOS PUSLAPIAI

Zenonas Dučmanas (kairėje) su aktoriumi, a. a. Vitaliu Žukausku, pasibaigus jo kūrybos vakarui Lietuvių namuose.

A. a. Vlodo Bacevičiaus nuotr.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama, telkianti jauką atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

AČIŲ, KAD UŽDEGĖT ŽVAKELĘ!

Gegužės 23 d. "Dirvoje" kreipiausi į visus, prašydama paramos "Vaiko vartai į mokslą" organizacijai – benamių gatvės vaikų Obelių miestelyje šalpai. Rinkliava šiam tikslui vyko tris sekmadienius – gegužės 28, birželio 4 ir birželio 11 dienomis – abiejose lietuviškose parapijose. Surinkta \$1,018. Šiuos pinigus du į Lietuvą su gatvės vaikų organizacija vykstantys dirbti savanoriai nuveš ir perduos Dijanai Kančienei, globojančiai apleistus Obelių miestelio vaikus. Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie uždegė tą mažą žvakelę ir savo auka palengvinot vargšų vaikų gyvenimą.

Cleveland, OH "Vaiko vartai į mokslą" būrelis įsipareigojęs pastoviai šelpti Obelių miestelio benamius vaikus. Tad aukoti niekada nėra per vėlu. Auką, didelę ar mažą, galima siųsti šiais adresais: Dalia Staniškienė, 8575 Hawksbridge CT. Macedonia, OH (tel. 330-468-5465); dr. Linas Vaitkus, 3321 Alla Dr. Seven Hills, OH 44131 (tel. 216-642-4678) arba Rita Balytė, 18014 Hillgrove Rd., Cleveland, OH 44119 (tel. 216-481-1301).

Dar kartą – nuoširdus AČIŲ.

Dalia Staniškienė

• DIRVA • 2000 m. liepos 11 d. • 11 psl.

Ilgiausių metų!

Birželio 25 d. Lietuvių namų "Gintaro" restorane gražiai paminėtas Leokadijos Balienės 80-asis gimtadienis. Jubiliatės dukra, mokytoja Rita Balytė perskaitė sveikinimus, gautus iš Lietuvos ir rašytojos Aurelijos M. Balašaitienės ta progai skirtą odę. Mieląją poniją Leokadiją pasveikino Dievo Motinos parapijos klebonas, kun. Gediminas Kijauskas SJ, gražus draugų ir kaimynų būrys.

Savo visą gyvenimą pa-

šventusi šeimai, a.a. vyrui Mečiui ir vaikams, ji iki šiol liko šviesiuoju namų žiburėliu. Ji – Mama, Močiutė, visada išklausi, atjaučianti, paguodžianti ir padrąsinanti, su meile palydinti kiekvieną savųjų žingsnelį.

Prie gausių sveikinimų prisideda ir "Dirva", linkėdama mūsų nuoširdžiai rėmėjai ir toliau išlaikyti tokį nuostabų optimizmą, tikėjimą neįveikiama gėrio galybe.

Dr. Jonas Jasaitis

Jubiliatė Leokadija Balienė su dukra, mokytoja Rita Balyte. Jono Jasaičio nuotr.

Trijų chorų koncertinei programai pasibaigus, dainininkų pagerbimo pokylyje taures kelia buvusi klyvlendietė kanklininkė Mirga Bankaitytė-Lierman, atvykusi iš Indianos valstijos, ir išeivijos sporto veteranas, ŠALFASS gen. sekretorius Algirdas Bielskus. Vyto Kliorio nuotr.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

DIRVA

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai (Šiam kūriniiui buvo paskirta antroji premija) ARTIMA GIMINĖ

Nijolė Tutkienė

(Pabaiga. Pradžia -23 nr.)

Adutei į Vaikų namus dar niekas nėra skambinęs. Išsigandusi ji perima ragelį ir atsiliepia. Nepažįstamas balsas aiškina:

– Aš, Jonas B., atvykau iš JAV į Vilnių Lietuvių bendruomenės reikalais. Bet tuo pačiu jūsų pažįstama Angelina R., prašė jums perduoti tūkstantį dolerių. Apsistojau... viešbučio ... numeryje... Atvykite kuo skubiau atsiimti, nes po dienos turiu išvykti kitur.

– Taip greit... tokiu oru... – suaimanavo Adutė.

– Suprantu, kad padėtis mums abiems nepalanki. Pasitarkim, ką daryti. Gal turite Vilniuje giminių ar pažįstamų, kuriais pasitikite? Aš užėičiau pas juos ir palikėčiau, jei pasakytumėt adresą.

– Žinoma, turiu, – ji nedvejodama pasakė dėdienės Polinos adresą ir telefoną.

Tik po geros valandėlės Adutė atsitokėjo, supratusi, kokią didžiulę dovaną jai siunčia geroji dėja. Pokalbį ji perpasakojo Močiutei, vis dar netikėdama, kad pinigai siunčiami jai asmeniškai per tarpininką, o ne tiesiai į bankinę sąskaitą.

– Žinoma, tik tau asmeniškai ir per tarpininką. Iš bendros sąskaitos tu niekaip nepaimtum, – Močiutė gerai

žinojo finansinius reikalus.

Vos nepravirkusios iš džiaugsmo, abi vėl sėdo prie stalo, vėl skaičiavo, tik nebe Vaikų Namų, o Adutės kraitį.

– Gal man dalį, o gal pusę skirti Namams? Juk aš jums tiek daug skolinga už...

– Nepaikiok! Tu niekam nieko neskolinga. Kai tik gausi, pasidėk visus iki cento savo mokslui.

– Tiek daug? Gal duoti Pauliui, kad greičiau įkurtų savo ateljė? Greičiau įsigytų prietaisų, detalių, išsinuomotų patalpėlę? Uždirbęs atiduotų. Juk man dar negreit reiks.

Močiutė susimąstė ir tik po valandėlės prašė:

– Manau, kad su tūkstančiu visų kalnų nenuversite. Daryk, kaip išmanai. Pasitark su Paulium, tik žiūrėkite, kad sukčiai jūsų neapgautų – neįkištų broko. Kita vertus, ar išlaikys Paulius konkurenciją?

– Gerai, Močiute, pasitarsim.

Už lango tebesiautėjo pūga, o širdyse buvo taip ramu ir gera, žinant, kad pasaulyje yra gerų žmonių ir be "artimų giminių".

Pagražėjo orai, išvalė užpustytus kelius. Pasiskambinusi dėdinei Polinai ir sužinojusi, kad pinigai tikrai pa-

likti, Adutė susiruošė į kelionę, nebudama nė šalčių. Doleriai negali pelyti, kai jų verkiant reikia visiems, o ypač Pauliui.

Dėdienė ją sutiko priebutyje neįprastai lipšniai. Antrame aukšte, į kurį vedė laiptai iš to paties priebučio, girdėjosi muzika, juokas, vyrų ir moterų tauškalai. Viršuje pasirodė seserėčios Vilės galva. Adutei virptelėjo širdis, ir ji buvo beklausianti, kas ten lėbuoja, tačiau dėdienė skubiai įsitempė ją į kambarį.

– Kokia tau laimė, Adute! Be darbo, be rūpesčių pinigai kaip iš dangaus krenta. Mūsiškiai dirba, vargsta ir tiek negauna.

– Gal gauna, jei ir šio kiadieniai "švenčia", – Adutė pyktelėjo, matydama, kas darosi jai priklausančiame bute.

Dėdienė sutriko dėl teisingo Adutės priekaišto, bet susigriebė:

– Ogi Vilės vyro gimtadienis... Jis mat neblogai uždirba, draugų turi, – ji pasiraušė spintoje ir ištraukė voką. – Imk, pasitikrink. Dabar visokių tarpininkų yra. Jei tik ran-

da progą, griebia nemirksdami. Visų pirštai – į save lenkti.

– Argi tarpininkas iduodamas neprašė perskaičiuoti?

– Taigi, kad ne. Padavė užklijuotą voką ir sudiev.

Tuo tarpu laiptais žemyn nubildėjo Vilė, įkišo galvą ir kažką tebegromuliuodama, girtomis vapaliojo:

– Ar aš nesakiau, kad bus nemalonumų! Reikėjo, atplėšus voką, perskaičiuoti jo akyse, ar yra visas tūkstantis...

– Iš kur jūs žinojote, kad siunčia tūkstantį, jei vokas buvo užklijuotas, – Vilės šneka Adutei sukėlė įtarimą.

Vilė užtrenkė duris, o dėdienė visiškai suglumo:

– Ogi, ogi... Gal jai pasakė, gal aš negirdėjau...

Adutė nedrįso perplėsti voko, o drebančiais pirštais bandė atklijuoti: lipnūs klėjai lengvai pasidavė, ir ji išsitraukė pluoštelį šimtinių. Suskaičiavo – buvo tik penkios.

– Negali būti, – pasakė ji tyliai pati sau, galvodama ne apie pinigus, o apie dėdienės sąžinę.

– Ar aš nesakiau, kad vi-

sų pirštai į save lenkti, kad ... – dėdienė tauškė, įrodinėjo, kad dabar esama žmonių, kurie nesidrovi net našlaičių skriausti.

Adutė jos nesiklausė. Nuleidusi akis, ji svarstė, ką daryti. Jokie priekaištai dėdienės nepaveiks, pinigų ji negrąžins. Kartą pradėjusi meluoti, meluos ir toliau. Net ir tarpininką suradus, tvirtins atidavusi visus. Kokia prasmė įrodinėti, kad tarpininkas – kilnus atstovas, ar priekaištauti dėl jos sąžinės.

– Ačiū, dėdien, už paslaugą, – pasakė ji karčiai ir išbėgo pro duris.

Ilga kelionė namo ją šiek tiek apramino. Penkios prarastos šimtinės jos planą nesugriauš, o išmokys būti atsargesne. Vis tik, Namuose sutikusi Močiutę, skaudžiai pravirko.

– Matau, kad verki ne iš džiaugsmo, – pasakė ji apkabiniusi, – jaučiu, kad tave apgavo. Ne verkti reikia, o...

– Ne dėl pinigų verkiu – aš juos pati pamažu uždirbsiu. Nebeliko artimų giminių!

– O Angelina?

Illinois valstijos izdininkė Judy Baar Topinka lankėsi Čikagos Lietuvių moterų klube surengtame 36-ajame metiniame "Gintaro" pokylyje. J. B. Topinka pasveikino šių metų debutantes ir pasidžiaugė Amerikos lietuvių bendruomenės pasišventimu bei pasiryžimu išlaikyti ir puoselėti turtingą lietuvių tautinės kultūros paveldą. Nuotraukoje (iš kairės): Meghan Darr-Rudmin, Brianna Dargis-Ranney, Rasa Elena Milo, Stanley Jendzejec, izdininkė J. Topinka, Stefa Aldona Utz ir Adelė Ročytė.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI
PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekvieną taupomąją sąskaitą, federalinę valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000